PERAYAAN JUBLI PERAK

NEGERI PAHANG

Pemerintahan
KDYMM Sultan Haji Ahmad Shah
1974 - 1999

Daulat Tuanku

APB 984246

NASKHAH PEMELIHARAAN
PERPUSTAKAAN NEGARA MALAYSIA
15 OCT 2000

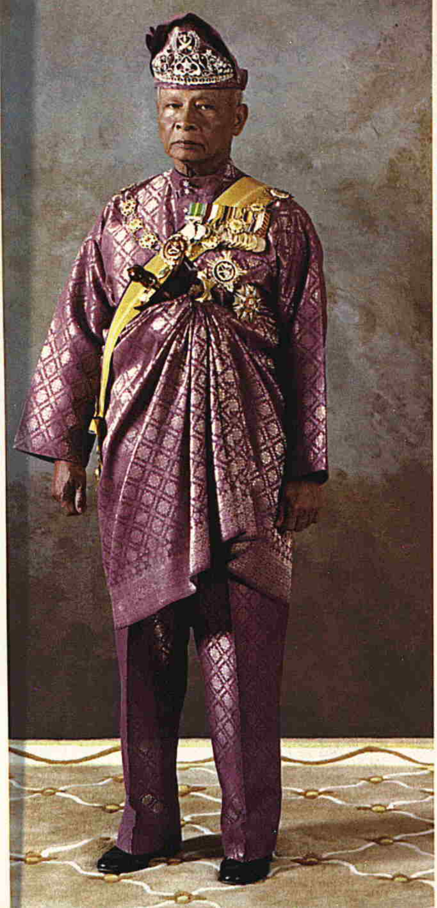

KEBAWAH DULI YANG MAHA MULIA SULTAN PAHANG
SULTAN HAJI AHMAD SHAH AL MUSTA'IN BILLAH IBNI AL MARHUM
SULTAN ABU BAKAR RI'AYATUDDIN AL MU'ADZAM SHAH

DKP., DK., DKM., SSAP., SIMP., DMN.,
DK(Perak)., DK(Johor)., DK(Kelantan)., DK(Terengganu).,
DK(Perlis)., DK(Kedah)., DKMB., DK(Brunei).,
DK(Negeri Sembilan)., DK(Selangor).,
Qiladah Badr Al-Kubra (Saudi Arabia).,
Qiladah Al-Sheikh Mubarak Al-Kabir (Kuwait).,
Grand Order of The Mugunghwa (South Korea).,
Hon.D.Litt (Malaya)., LLD.hc. (Northrop USA).

DULI YANG MAHA MULIA SULTANAH PAHANG
SULTANAH HAJJAH KALSOM
DK.

KEBAWAH DULI YANG TERAMAT MULIA
TENGKU MAHKOTA PAHANG
TENGKU ABDULLAH IBNI SULTAN HAJI AHMAD SHAH
AL MUSTA'IN BILLAH
DK., SSAP., SIMP., DK(Terengganu)., DK(Johor)., SPMJ.

KEBAWAH DULI YANG TERAMAT MULIA
TENGKU PUAN PAHANG
TUNKU AZIZAH AMINAH MAIMUNAH ISKANDARIAH
BINTI SULTAN ISKANDAR AL-HAJ
DK., DK(Johor)., SPMJ.

KANDUNGAN

	Muka Surat
• Kata-Kata Aluan YAB Menteri Besar Pahang	15
• Perutusan YB Menteri Pembangunan Luar Bandar	17
• Kata-Kata Aluan Pengerusi DARA	18
• Sekapur Sirih Pemangku Pengurus Besar DARA	19
• Peta Perhubungan Wilayah Pahang Tenggara	20
• Pelan Pembangunan Muadzam Shah	21
• Peta Kawasan Sebelum Penubuhan DARA	22
• Peta Wilayah Pahang Tenggara	23
• Pengerusi-Pengerusi dan Ahli-Ahli Lembaga Pengarah DARA Sepanjang Tahun 1971-1999	24
• Pengurus Besar DARA Sepanjang Tahun 1971-1999	35
• Ahli Lembaga Pengarah DARA	36
• Kumpulan Pengurusan DARA	38
• Carta Organisasi Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA)	40
• Kronologi	42
• Kearah Suatu Realiti	57
• Sekilas	67
• Pembangunan Era DARA	71
• Pertanian	71
• Infrastruktur	77
• Industri	82
• Pelancongan	88
• Perbandaran	96
• Pelaburan DARA	116
• Sosial	120
• Pembangunan Rakyat Termiskin	126
• Pemuliharaan Alam Sekitar	128
• Kemudahan Pendidikan	131
• Perbelanjaan Pembangunan	134

	Muka Surat
• Lawatan Di Raja Ke Wilayah Pahang Tenggara	135
• Jasamu Diabadikan	138
• Sajak	142
• Melangkah Ke Alaf Baru	143
• Jawatankuasa Penerbitan	145

DARA DALAM SEJARAH 1971-1999

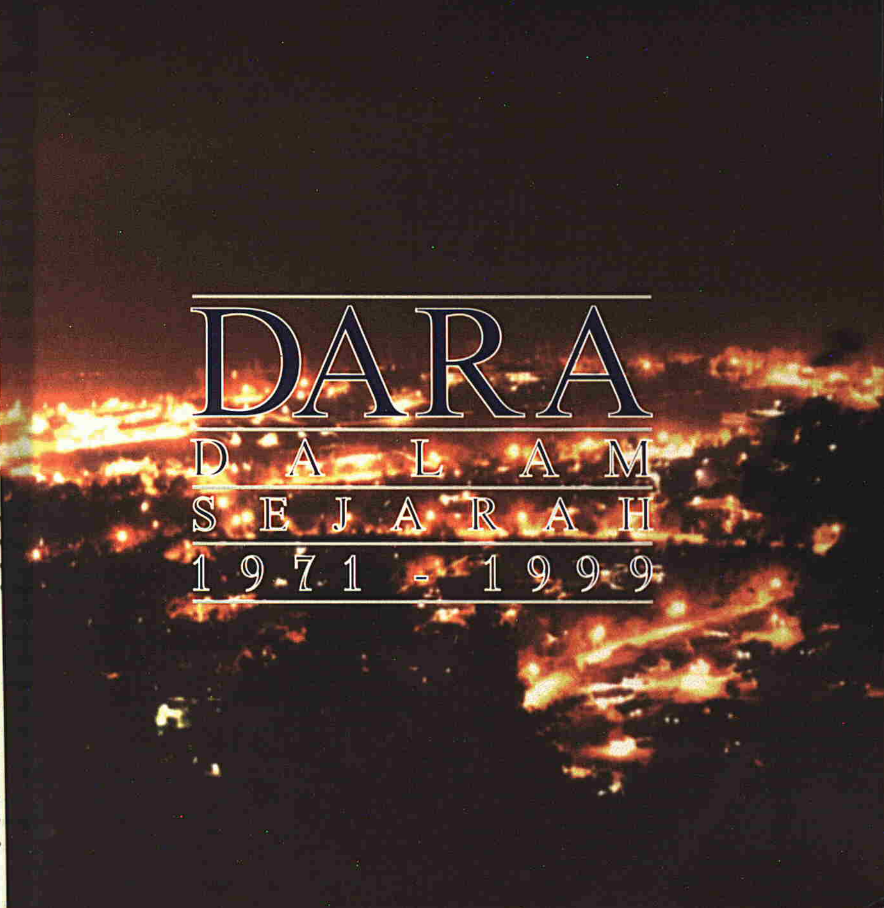

DARA
DALAM SEJARAH
1971 - 1999

YANG AMAT BERHORMAT MENTERI BESAR PAHANG
DATO' SRI ADNAN YAAKOB
SSAP., DSAP.

منتري بسر ڤهڠ

MENTERI BESAR PAHANG

PERUTUSAN YAB MENTERI BESAR PAHANG

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh

Saya ucapkan terima kasih kepada Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA) kerana memberi peluang kepada saya untuk merakamkan sepatah dua kata dalam Buku DARA DALAM SEJARAH ini sempena Ulang Tahun ke - 28 penubuhan DARA pada 14 September 1999 ini.

Saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada Kerajaan Persekutuan yang menunjukkan kesungguhannya membantu membangunkan negeri ini.

Penubuhan DARA dan dengan seluruh perbelanjaan pembangunannya ditanggung oleh Kerajaan Pusat telah berjaya membuka kawasan-kawasan penempatan baru dengan lebih terancang dan lengkap.

Dalam tempoh 28 tahun, bilangan penduduk Wilayah Pahang Tenggara telah bertambah dengan begitu pesat sekali. Kedudukan ini dengan segala aktiviti ekonominya, telah meningkatkan kekuatan ekonomi dan merapatkan jurang perbezaan ekonomi antara kawasan dalam Negeri Pahang.

Dengan tahap pembangunan yang telah berjaya dicapai oleh DARA ini, Kerajaan Negeri Pahang tiada halangan Kerajaan Persekutuan untuk membubarkan DARA pada akhir tahun 1999 ini. Keprihatinan Kerajaan Persekutuan yang telah membenarkan Kerajaan Negeri memegang kepentingan dalam penswastaan DARA amat saya hargai.

Pembubaran DARA bukanlah bermakna berakhirnya suatu impian. Saya percaya, dengan bertukarnya tonggak penggerak pembangunan daripada Kerajaan kepada swasta dan dengan adanya kepentingan Kerajaan Negeri dalam syarikat berkenaan, Wilayah Pahang Tenggara akan terus membangun dengan lebih pesat tanpa mengabaikan kepentingan penduduknya.

Sukacita saya mengambil kesempatan ini untuk merakamkan setinggi-tinggi perghargaan kepada seluruh pentadbiran DARA dan semua yang terlibat yang telah berusaha memajukan Wilayah Pahang Tenggara sehingga mencapai ke tahap yang ada sekarang.

Wabillahi Taufiq Walhidayah Wassalamualaikum Warahmatullahi Wabaratuh.

DATO' SRI ADNAN YAAKOB
SSAP., DSAP.

YANG BERHORMAT MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR
DATO' ANNUAR HAJI MUSA
SIMP.

MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR
MALAYSIA

PERUTUSAN YB MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA) adalah Lembaga Pembangunan Wilayah yang pertama yang mempunyai perancangan yang komprehensif di negara ini. Sebagai sebuah agensi pembangunan, DARA telah berjaya menggabungkan inspirasi pemimpin dengan aspirasi rakyat. Sepanjang tempoh 28 tahun kewujudannya, DARA telah berjaya mencorakkan pembangunan luar bandar dalam Wilayah Pahang Tenggara sehingga menjadi sebuah kawasan yang maju, menarik dan menguntungkan.

DARA selaku agensi pemaju, penggalak dan penyelaras telah berjaya memainkan peranannya dengan berkesan. Konsep pembangunan yang dibawa oleh DARA telah diterima oleh pelbagai pihak. Bersama-sama dengan agensi dan jabatan pembangunan yang lain DARA telah membangunkan pusat-pusat penempatan baru yang lengkap dengan pelbagai kemudahan asas bertaraf bandar. Rangkaian kemudahan perhubungan, bekalan tenaga elektrik dan air telah sampai hampir ke seluruh wilayah. Kemudahan kesihatan dan pendidikan boleh didapati dengan mudah dan tidak terkebelakang dari kawasan-kawasan lain. Pembukaan kawasan pertanian secara besar-besaran dan infrastruktur industri telah berjaya menarik pelabur dan memberi banyak peluang pekerjaan dan perniagaan kepada penduduk. Kesemua pencapaian ini adalah selari dengan matlamat Dasar Ekonomi Baru iaitu 'membasmi kemiskinan' dan 'menyusun semula masyarakat' yang menjadi asas kepada penubuhan DARA.

Misi dan visi DARA sudah selesai tetapi peranan dan tanggungjawab perlu dikaji semula sesuai dengan perubahan ekonomi dan persekitaran diseluruh dunia. Dengan kedudukan ini dan sesuai dengan dasar Kerajaan untuk meringankan beban pentadbirannya, Kerajaan telah memutuskan untuk menswastakan beberapa aktiviti dan aset DARA dan seterusnya membubarkan DARA. Usaha ini juga selari dengan anjakan paradigma dan transformasi kedua luar bandar dimana sebahagian tanggungjawab membangunkan kawasan luar bandar akan dikongsi bersama oleh pihak swasta.

Saya percaya keputusan penswastaan DARA pada penghujung tahun 1999 ini tidak akan melembabkan pembangunan Wilayah Pahang Tenggara. Ini kerana kepakaran dan pengalaman yang dimiliki oleh anggota perkhidmatan DARA boleh terus dimanfaat oleh syarikat yang dianugerahkan penswastaan tersebut. Kesediaan Syarikat Teras Dara Konsortium Sdn. Bhd., menerima projek penswastaan ini dalam suasana ekonomi sekarang adalah bukti kukuh tentang daya maju wilayah ini. Dengan penyertaan sama Kerajaan Negeri di dalam penswastaan ini akan melincinkan lagi perjalanan syarikat tanpa mengabaikan kebajikan dan keperluan penduduk setempat.

Sebagai salah sebuah Lembaga Kemajuan Wilayah dari kumpulan pertama yang dibubarkan, pembubaran DARA akan menjadi rujukan dan model kepada pelbagai pihak. Fungsi pelbagai agensi yang selama ini dilaksanakan oleh DARA perlu diserahkan kembali kepada agensi-agensi yang berkenaan. Namun, oleh kerana penyerahan ini adalah pada penghujung Rancangan Malaysia Ketujuh, saya percaya ianya akan memudahkan agensi-agensi terlibat membuat perancangan masing-masing bagi Rancangan Malaysia Kelapan nanti. Dengan itu segala pembangunan yang perlu akan terus dilaksanakan demi kepentingan penduduk.

Akhirkata, sukacita saya merakamkan ucapan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih di atas kerjasama dan sokongan Kerajaan Negeri Pahang di dalam menjayakan usaha membangunkan Wilayah Pahang Tenggara. Dengan ini juga saya menyerahkan kembali Wilayah Pahang Tenggara kepada Kerajaan Negeri Pahang untuk ditadbir sebagaimana kawasan-kawasan yang lain dalam negeri ini.

Annuar Musa

لمباڬ كماجوان ڤهڠ تڠڬارا

KATA-KATA ALUAN PENGERUSI DARA

Bismillahhirrahmanirrahim

Alhamdulillah, syukur saya ke hadrat Allah s.w.t kerana dengan limpah izin-Nya, Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA) kini telah mencapai usia lebih 28 tahun semenjak ianya ditubuhkan pada 14 September 1971.

Sepanjang usia tersebut, DARA telah melalui hampir enam penggal Rancangan Lima Tahun Malaysia. Bermula dari Rancangan Malaysia Kedua, dari kawasan hutan belantara, hinggalah ke akhir Rancangan Malaysia Ketujuh, Pahang Tenggara telah dicorakkan dengan pelbagai projek pembangunan seperti pembukaan ladang-ladang komersil pembinaan bandar-bandar serta penempatan-penempatan baru dan pembukaan kawasan industri. Kesemuanya ini telah menukarkan wajah Pahang Tenggara dari satu kawasan yang mundur kepada satu kawasan yang mampu bersaing dengan kawasan-kawasan yang lain di negara ini.

Berpandukan matlamat dan objektif yang jelas sebagaimana yang terkandung dalam Pelan Induknya, wilayah ini telah dibangunkan dengan menggunakan pendekatan dan strategi yang disesuaikan mengikut peredaran masa. Pembangunan pertanian yang diikuti dengan pembangunan infrastruktur, perbandaran dan kemudahan-kemudahan sosial, perkhidmatan, perindustrian dan pelancongan. Bidang keusahawanan bagi kaum Bumiputera menjadi fokus utama selaras dengan matlamat Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera sementara bidang kemasyarakatan dititikberatkan bagi melahirkan masyarakat yang seimbang dan mampu menyahut cabaran semasa.

Hasrat pemimpin untuk melahirkan sebuah wilayah yang maju dan makmur terbukti dengan pencapaian yang memberangsangkan dalam pembangunan fizikal dan sosio-ekonominya. Pembangunan yang pesat ini turut dirasai oleh penduduk kampung-kampung tradisional, Orang-Orang Asli dan keluarga-keluarga termiskin melalui beberapa program khusus untuk mereka. Kampung-kampung tradisional turut mengalami perubahan dengan kemudahan-kemudahan asas dan sosial yang lebih sempurna. Penempatan-penempatan Orang-Orang Asli dan taraf hidup mereka telah dapat dipertingkatkan melalui Rancangan Pengumpulan Semula (RPS), sementara keluarga-keluarga termiskin mendapat pembelaan melalui projek - projek dan bantuan - bantuan dibawah Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT). Setelah berjaya meletakkan asas yang kukuh DARA telah meneruskan usaha bagi memantapkan pembangunan untuk melangkah ke alaf baru menuju ke matlamat Wawasan 2020. Usaha yang lebih gigh diharap akan dapat ditunjukkan oleh pihak swasta yang akan mengambilalih fungsi DARA bagi memajukan wilayah ini selepas DARA dibubarkan.

Akhir kata saya selaku Pengerusi Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara, dengan ini, merakamkan ucapan penghargaan dan terima kasih kepada Ahli-Ahli Lembaga Pengarah, anggota-anggota perkhidmatan DARA, Agensi-Agensi Kerajaan, pihak swasta serta semua badan-badan, pertubuhan-pertubuhan dan individu-individu yang telah sama-sama menggembleng tenaga dan fikiran dalam membangun dan memajukan Pahang Tenggara. Saya juga berharap agar pembubaran DARA tidak akan menjejaskan kemajuan dan kemakmuran yang telah dikecapi di wilayah ini.

Sekian, wassalam

(Datuk Dr. Abdul Aziz Bin Muhamad)
Pengerusi
Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara

لمباݢ کماجوان ڤهڠ تڠݢارا

SEKAPUR SIRIH YBHG. PEMANGKU PENGURUS BESAR DARA

Saya memanjatkan kesyukuran ke hadrat Allah s.w.t. kerana dengan limpah kurnia-Nya Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA) telah dapat mengharungi cabaran dengan jayanya sepanjang tempoh ianyanya beroperasi di Wilayah Pahang Tenggara ini. DARA yang ditubuhkan pada 14 September 1971 hasil dari ilham Bapa Pembangunan Malaysia Allahyarham Tun Haji Abdul Razak bin Dato' Hussein, kini telah menjangkau usia lebih 28 tahun mengukir sejarah dalam pembangunan sebuah wilayah yang dikenali dengan Pahang Tenggara. Sepanjang tempoh tersebut DARA telah berjaya melaksana dan memajukan wilayah ini dari satu kawasan yang penuh dengan hutan belantara kepada satu kawasan pembangunan yang dinamik dan berpotensi setanding dengan kawasan-kawasan maju yang lain di negara ini.

Kini rangkaian jalanraya yang menghubungi kawasan ini dengan negeri-negeri lain di Pantai Timur dan Pantai Barat Semenanjung telah siap dan selesa digunakan. Tujuh belas buah bandar dan penempatan baru telah berjaya diwujudkan yang kebanyakannya dilengkapi dengan kemudahan asas seperti bekalan elektrik melalui 'National Grid', bekalan air bersih serta sistem pembetungan berpusat. Sistem telekomunikasi yang terkini dan canggih telah juga dinikmati oleh sebahagian besar penduduk wilayah ini.

Selaras dengan perubahan tumpuan pembangunan dari sektor pertanian kepada sektor perindustrian dan pelancongan, DARA telah juga mengubahsuai strategi pembangunannya dengan memberi tekanan kepada pembangunan sektor perindustrian dan juga pelancongan. Pembukaan tempat-tempat tarikan pelancong seperti Tasik Chini, Tasik Bera serta kawasan persisiran pantai sepeti Lanjut dan Tanjung Gemuk telah memberi peluang baru kepada penduduk tempatan untuk melibatkan diri didalam sektor tersebut. Pembukaan kawasan industri terutamanya di Muadzam Shah telah menarik minat pelabur. Halacara dan arahtuju pembangunan Pahang Tenggara telah dilaksanakan seiring dengan aspirasi negara.

Dalam memacu pembangunan wilayah ini, kepentingan terhadap alam sekitar tetap diutamakan. Dalam setiap perancangan kehijauan persekitaran diberi keutamaan bagi melahirkan keadaan yang harmonis dan menarik. Dikawasan penempatan dan bandar telah dihiasi dengan lanskap yang indah lagi menarik. Pengekalan sumber-sumber asli di setiap destinasi pelancongan turut dititikberatkan supaya ianya terpelihara sebagai warisan khazanah negara yang abadi.

Aspek sosial dan kerohanian turut diberi tumpuan setelah penempatan-penempatan yang dibina menerima penduduk dan kampung-kampung tradisional serta penempatan-penempatan semula Orang-Orang Asli turut dimajukan. Program dan aktiviti yang dilaksanakan di bawah aspek ini bukan hanya menukar wajah persekitaran mereka tetapi taraf sosio-ekonomi serta minda mereka untuk bergerak serentak dengan tempoh pembangunan wilayah ini.

Adalah menjadi harapan setiap anggota perkhidmatan DARA agar usaha memajukan wilayah ini menjadi sebuah wilayah yang makmur sepanjang waktu tidak terhenti apabila DARA dibubarkan kelak malah akan berada di tahap yang lebih cemerlang. Pihak swasta yang akan mengambilalih peranan DARA dalam membangunkan wilayah ini diharap akan dapat membawa pembangunan ke tahap yang lebih cemerlang lagi. Saya dengan ini merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Kerajaan Negeri Pahang serta semua Agensi Kerajaan dan swasta yang telah bersama-sama menjayakan pembangunan wilayah ini semenjak ianya ditubuhkan. Penghargaan juga dirakamkan kepada semua anggota perkhidmatan DARA, badan-badan sukarela, pertubuhan-pertubuhan serta orang-orang perseorangan yang telah bertungkus-lumus memeras keringat dan tenaga bagi memajukan wilayah ini

Terima kasih.

(HAJI SAMSUDIN BIN OTHMAN)
Pemangku Pengurus Besar
Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara

PETA PERHUBUNGAN PAHANG TENGGARA

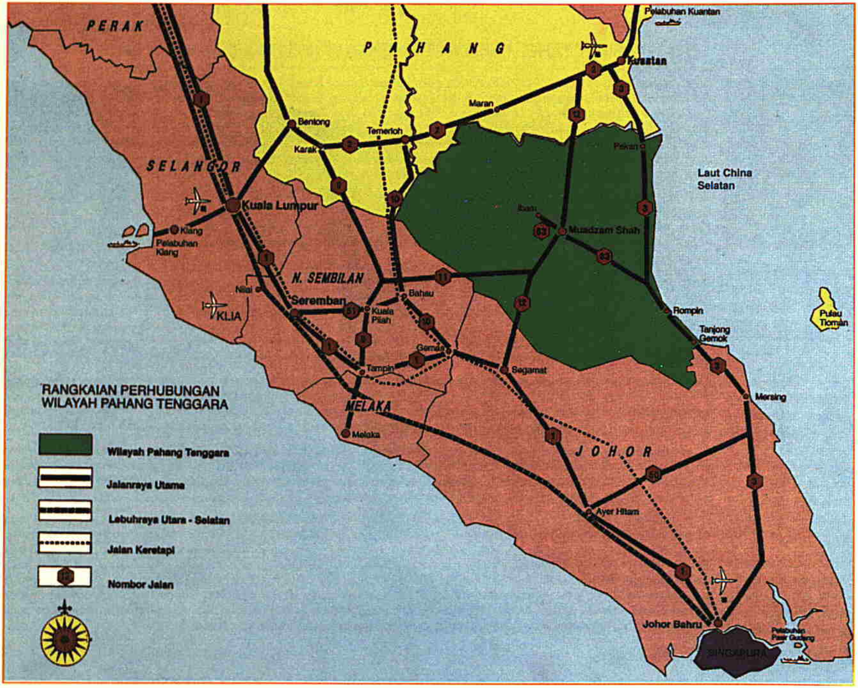

PELAN PEMBANGUNAN MUADZAM SHAH

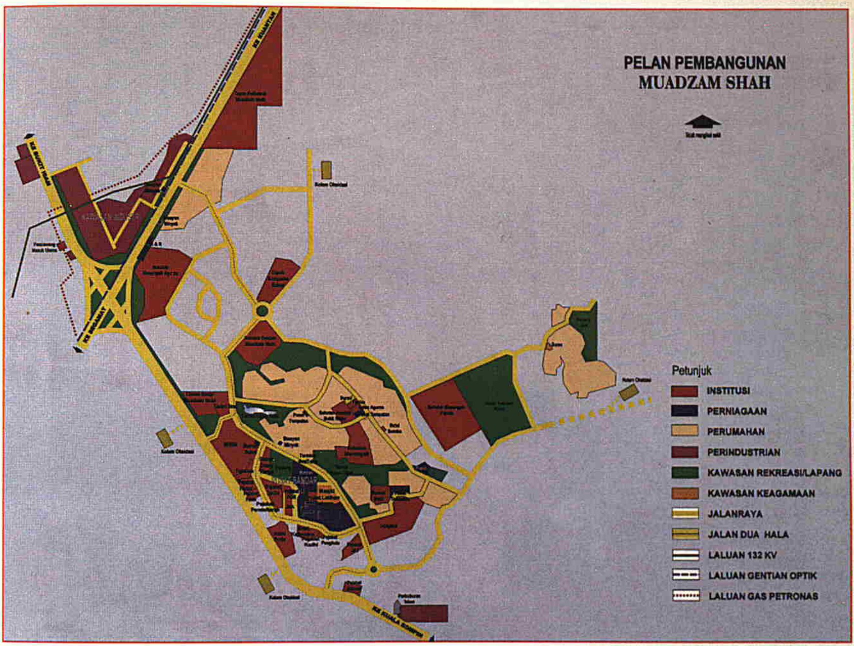

KAWASAN SEBELUM PENUBUHAN DARA

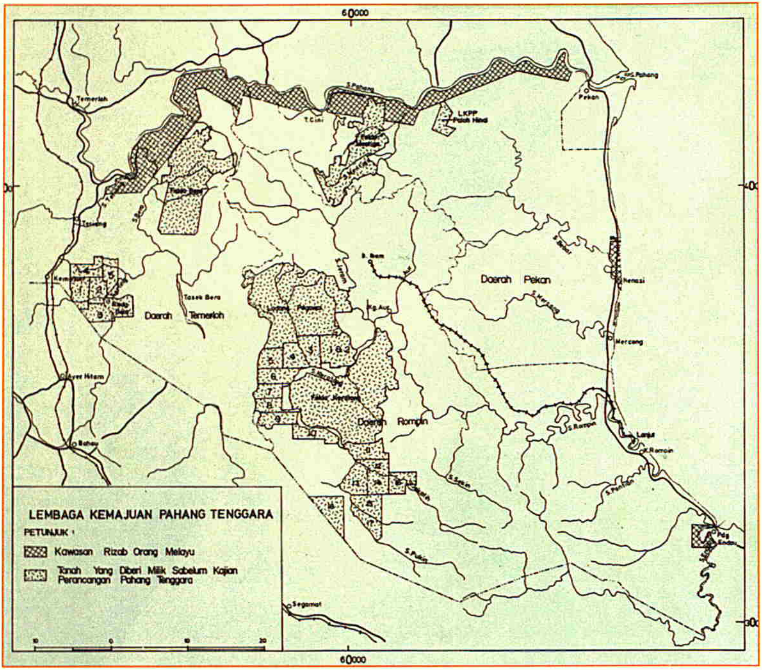

PETA WILAYAH PAHANG TENGGARA 1999

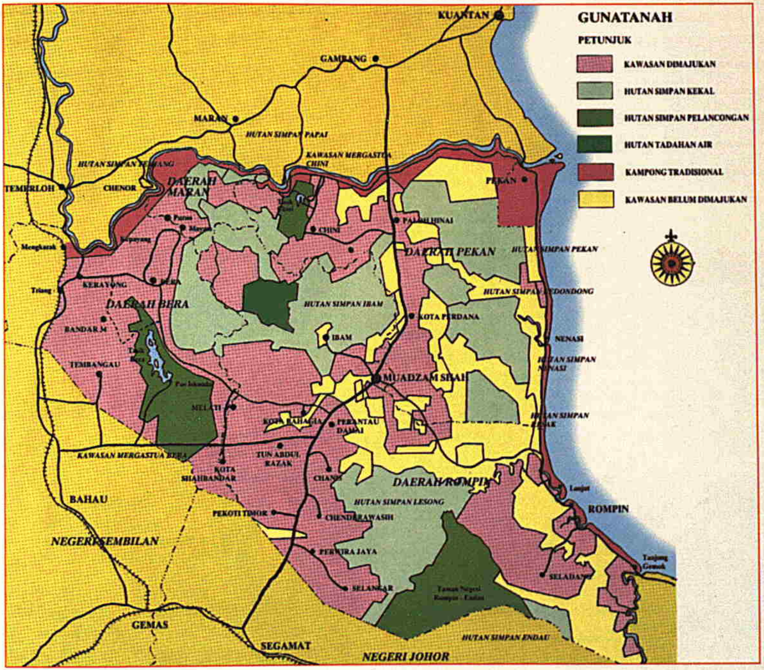

PENGERUSI-PENGERUSI DAN AHLI- AHLI LEMBAGA PENGARAH DARA SEPANJANG 1971-1999

PENGERUSI

YM. Tunku Datuk Shahriman
Bin Tunku Sulaiman
DIMP, ASDK, PJK

Tarikh Mula : 14.09.1971
Tarikh Tamat : 28.02.1977

Y.Bhg. Tan Sri Dato' Haji Ibrahim
Bin Ali
PSM, DIMP, PGDK, JMN, KMN

Tarikh Mula : 01.03.1977
Tarikh Tamat : 30.06.1983

YB. Tuan Haji Mohd. Mazlan Bin Idris
SAP

Tarikh Mula : 01.07.1983
Tarikh Tamat : 30.10.1986

YB. Dato' Haji Mohd. Amin Bin Haji Daud
DIMP, SMP, JMN, AMN

Tarikh Mula : 01.11.1986
Tarikh Tamat : 31.10.1995

YB. Dato' Haji Hasan Bin Arifin
DSAP

Tarikh Mula : 01.11.1995
Tarikh Tamat : 31.10.1997

Y. Bhg. Datuk Dr. Abdul Aziz Bin Muhamad
PJN, DPMP, JSM, KMN

Tarikh Mula : 01.11.1997
Tarikh Tamat : Sehingga DARA Dibubarkan

TIMBALAN PENGERUSI

YB. Datuk Abdul Rahman Bin Ismail
DIMP, AMN, PJK

Tarikh Mula : 01.05.1977
Tarikh Tamat : 31.08.1978

YB. Dato' Haji Abdul Razak Bin Hitam
DIMP, SMP, AMN

Tarikh Mula : 01.09.1978
Tarikh Tamat : 31.11.1983

Y.Bhg. Dato' Nasaruddin Bin Bahari
DSPN, JMN

Tarikh Mula : 01.12.1983
Tarikh Tamat : 26.02.1988

Y. Bhg. Encik Azizan Bin Hussain
ASDK, ADK

Tarikh Mula : 07.03.1988
Tarikh Tamat : 31.10.1989

Y. Bhg. Tuan Haji Mohd. Hanafiah Bin Omar

Tarikh Mula : 01.11.1989
Tarikh Tamat : 31.12.1990

Y. Bhg. Dato' Haji Wan Abu Bakar Bin Wan Abd. Rahman
DPSK, PSK

Tarikh Mula : 01.01.1991
Tarikh Tamat : 15.11.1995

Y. Bhg. Puan Hajah Rahmah Binti Haji Kassim
KMN

Tarikh Mula : 01.12.1995
Tarikh Tamat : Sehingga DARA Dibubarkan

WAKIL PERSEKUTUAN

Y.Bhg. Tan Sri Dato' Thong Yaw Hong
PSM, DSAP, DIMP, JMN, SMP, JBS

Tarikh Mula : 14.09.1971
Tarikh Tamat : 31.12.1984

Y. Bhg. Encik Jamil Bin Mohd. Jan
KMN

Tarikh Mula : 14.09.1971
Tarikh Tamat : 30.09.1976

Y. Bhg. Datuk Harun Bin Ariffin
PNBS, KMN, JMN, PJK

Tarikh Mula : 01.10.1976
Tarikh Tamat : 31.07.1979

Y. Bhg. Tan Sri Datuk Dr. Haji Arshad Bin Ayub
PSM, SPSK, DPMP, PGDK, DPMJ, JMN

Tarikh Mula : 01.01.1979
Tarikh Tamat : 31.12.1983

Y.Bhg. Datuk Seri Radin Soenarno Al-Haj Bin Radin Seonarjo
SPMP, JMN, PIS

Tarikh Mula : 01.08.1979
Tarikh Tamat : 30.06.1980

Y. Bhg. Dato' Ibrahim Bin Ismail
PGDK, KMN, ASDK, PJK

Tarikh Mula : 01.08.1980
Tarikh Tamat : 31.03.1982

Y.Bhg. Encik Abdul Rahim Bin Haji Din
JMN, KMN

Tarikh Mula : 01.04.1982
Tarikh Tamat : 30.06.1987

YB. Tuan Haji Mohd. Amin Bin Haji Daud
AMN

Tarikh Mula : 01.01.1984
Tarikh Tamat : 31.10.1986

WAKIL PERSEKUTUAN

Y. Bhg. Encik Zainal Abidin Bin Mat Said

Tarikh Mula : 01.07.1985
Tarikh Tamat : 30.06.1988

Y. Bhg. Dato' Ismail Bin Mansor
DSNS, KMN

Tarikh Mula : 01.02.1986
Tarikh Tamat : 31.01.1988

Y. Bhg. Datuk Helmi Bin Mohd. Noor
DSDK, KMN, AMK

Tarikh Mula : 01.10.1987
Tarikh Tamat : 30.04.1989

Y. Bhg. Tuan Haji Saedon Bin Daud
KMN, AMN, BSK, AMS

Tarikh Mula : 01.06 1989
Tarikh Tamat : 30.11.1989

Y. Bhg. Tuan Haji Mohd. Arif Bin Abu Bakar
AMN

Tarikh Mula : 01.11.1989
Tarikh Tamat : 15.10.1992

Y. Bhg. Dato' Dr. Haji Samsudin Bin Hitam
DPMP, DPMT, JSM, AMN

Tarikh Mula : 01.05.1989
Tarikh Tamat : 30.04.1999

Y. Bhg. Puan Zaharah Binti Shaari
KMN

Tarikh Mula : 01.12.1989
Tarikh Tamat : 30.11.1995

Y. Bhg. Encik Asmawi Bin Mohd. Noh
KMN, AMN

Tarikh Mula : 01.04.1991
Tarikh Tamat : 31.03.1993

WAKIL PERSEKUTUAN

Y. Bhg. Encik Mustapha Bin Mohd. Zain
BSK, PPT

Tarikh Mula : 01.05.1993
Tarikh Tamat : 31.03.1994

Y. Bhg. Encik Idris Bin Ramli
KMN

Tarikh Mula : 01.10.1994
Tarikh Tamat : Sehingga DARA Dibubarkan

Y. Bhg. Tuan Haji Mohamed Noor
Bin Haji Mat Ali

Tarikh Mula : 01.02.1996
Tarikh Tamat : Sehingga DARA Dibubarkan

WAKIL KERAJAAN NEGERI

YB. Datuk Muhammad Bin Jusoh
DIMP, AMN

Tarikh Mula : 14.09.1971
Tarikh Tamat : 30.09.1974

Y. Bhg. Encik Abd. Aziz Bin Hussein

Tarikh Mula : 14.09.1971
Tarikh Tamat : 28.02.1974

YB. Tuan Haji Abdul Razak Bin Hitam
SMP, AMN

Tarikh Mula : 14.09.1971
Tarikh Tamat : 19.07.1978

YB. Dato' Mohd. Khalil Bin Yaakob
DSAP, JSM, SMP

Tarikh Mula : 01.09.1978
Tarikh Tamat : 29.04.1982

Y. Bhg. Encik Kamaruddin Bin Abdul Rani

Tarikh Mula : 15.01.1978
Tarikh Tamat : 14.06.1978

YB. Datuk Kamarulzaman Bin Abdul Rahman
DPCM, BKT, PPT

Tarikh Mula : 15.07.1978
Tarikh Tamat : 31.12.1979

YB. Dato' Haji Abdul Rashid Bin Haji Abdul Rahman
DSAP, SMP, KMN, AMN, PPN, PJK

Tarikh Mula : 01.09.1978
Tarikh Tamat : 22.12.1981

YB. Datuk Haji Wan Sidek Bin Haji Wan Abdul Rahman
PNBS, KMN, PJK

Tarikh Mula : 01.03.1974
Tarikh Tamat : 14.01.1978

WAKIL KERAJAAN NEGERI

YB. Datuk Haji Abdul Rahman Bin Ismail
DIMP, AMN, PJK

Tarikh Mula : 01.10.1974
Tarikh Tamat : 30.04.1977

Y. Bhg. Encik Shahbudin Bin Imam Mohamad
PJK

Tarikh Mula : 01.05.1977
Tarikh Tamat : 31.08.1978

Y.Bhg. Encik Mohd. Sheriff Bin Mohd. Kassim
KMN

Tarikh Mula : 01.01.1980
Tarikh Tamat : 30.10.1980

Y.Bhg. Encik Wan Abu Bakar Bin Wan Abd. Rahman

Tarikh Mula : 01.01.1982
Tarikh Tamat : 31.08.1983

YB. Tuan Haji Abdullah Bin Haji Kia
AMP, PJK

Tarikh Mula : 01.05.1983
Tarikh Tamat : 14.08.1986

YB. Dato' Haji Abdul Jabbar Bin Haji Ibrahim
DSAP, JSM, AMN

Tarikh Mula : 01.05.1983
Tarikh Tamat : 31.03.1991

Y. Bhg. Encik Nik Mohd. Affandi Bin Nik Yusoff
SMP

Tarikh Mula : 01.09.1983
Tarikh Tamat : 31.08.1987

YB. Dato' Tan Mohd. Aminuddin Bin Haji Ishak
DIMP, AMP, AMN, ANS, PJK

Tarikh Mula : 01.10.1987
Tarikh Tamat : 30.09.1995

WAKIL KERAJAAN NEGERI

YB. Dato' Haji Wan Mohamad Razali Bin Wan Mahussin
DIMP

Tarikh Mula : 01.02.1987
Tarikh Tamat : 31.10.1995

YB. Dato' Haji Hasan Bin Arifin
DSAP

Tarikh Mula : 01.04.1991
Tarikh Tamat : 31.10.1995

YB. Dato' Haji Ayub Bin Haji Teh
DIMP, SMP, AMP, AMN, PPN

Tarikh Mula : 01.10.1995
Tarikh Tamat : Sehingga DARA Dibubarkan

YB. Tuan Haji Ishak Bin Muhamad
AMP, PKC

Tarikh Mula : 01.11.1995
Tarikh Tamat : Sehingga DARA Dibubarkan

Y. Bhg. Encik Abdul Mahat Bin Atan

Tarikh Mula : 01.06.1996
Tarikh Tamat : 31.05.1998

Y. Bhg. Dato' Haji Wan Abdullah Bin Wan Salleh
DIMP, SAP

Tarikh Mula : 01.06.1998
Tarikh Tamat : Sehingga DARA Dibubarkan

WAKIL PROFESIONAL

Y. Bhg. Dato' Haji Muhammad Yusof Bin Hindon
DIMP, SMP, PJK

Tarikh Mula : 01.08.1981
Tarikh Tamat : 31.08.1995

Y. Bhg. Dr. Mahyuddin Bin Mohd. Dahan

Tarikh Mula : 01.08.1981
Tarikh Tamat : 31.07.1987

Y. Bhg. Encik Zulkiflee Bin Gusti

Tarikh Mula : 01.08.1981
Tarikh Tamat : 31.07.1985

Y. Bhg. Dato' Rohailan Bin Mohamed
DIMP, PJK

Tarikh Mula : 01.03.1987
Tarikh Tamat : 31.07.1995

Y. Bhg. Prof. Madya Dr. Mohd. Nasir Bin Ismail

Tarikh Mula : 01.09.1987
Tarikh Tamat : 31.08.1991

WAKIL PROFESIONAL

Y. Bhg. Tuan Haji Zulkifli Bin Jaffar
AMP

Tarikh Mula : 01.09.1991
Tarikh Tamat : 31.08.1995

YB. Dato' Dr. Haji Jamaludin Bin Dato' Haji Mohd. Jarjis
DIMP, SAP

Tarikh Mula : 01.09.1995
Tarikh Tamat : 31.08.1997

Y. Bhg. Encik Mohd. Mustafa Bin Haji Mohd. Khalid

Tarikh Mula : 01.09.1995
Tarikh Tamat : 31.08.1997

Y. Bhg. Encik Ismail Sabri Bin Yaakob

Tarikh Mula : 01.09.1995
Tarikh Tamat : Sehingga DARA Dibubarkan

PENGURUS BESAR

Y. Bhg. Tuan Haji Hood Bin Haji Musa

Tarikh Mula : 01.08.1980
Tarikh Tamat : 31.12.1983

Y. Bhg. Dato' Haji Ibrahim Bin Ismail
DIMP, PGDK, KMN, ASDK, PK

Tarikh Mula : 01.03.1984
Tarikh Tamat : 31.08.1989

Y. Bhg. Tuan Haji Mohd. Affendy Bin Hanafiah

Tarikh Mula : 01.09.1989
Tarikh Tamat : 31.10.1991

Y. Bhg. Tuan Haji Abdul Habib Bin Mansur
SDK, AMN

Tarikh Mula : 01.12.1991
Tarikh Tamat : 15.02.1995

Y. Bhg. Encik Md. Yusof Bin Md. Johor

Tarikh Mula : 01.09.1995
Tarikh Tamat : 17.09.1997

PENGURUS BESAR DARA SEPANJANG TAHUN 1971-1999

Y. Bhg. Encik Mohd. Saufi Bin Haji Abdullah
JSM, PJK

Tarikh Mula : 01.03.1972
Tarikh Tamat : 30.09.1977

Y. Bhg. Encik Mohd Noordin Bin Hassan
SMP, KMN

Tarikh Mula : 01.01.1978
Tarikh Tamat : 31.12.1979

Y. Bhg. Tuan Haji Hood Bin Haji Musa

Tarikh Mula : 01.08.1981
Tarikh Tamat : 31.12.1983

Y. Bhg. Dato' Haji Ibrahim Bin Ismail
DIMP, PGDK, KMN, ASDK, PK

Tarikh Mula : 01.03.1984
Tarikh Tamat : 31.08.1989

Y. Bhg. Tuan Haji Mohd. Affendy Bin Hanafiah

Tarikh Mula : 01.09.1989
Tarikh Tamat : 31.10.1991

Y. Bhg En. Abdul Habib Bin Mansur
SDK, AMN

Tarikh Mula : 01.12.1991
Tarikh Tamat : 15.02.1995

Y. Bhg. Encik Md. Yusof Bin Md. Johor

Tarikh Mula : 01.09.1995
Tarikh Tamat : 17.09.1997

Y. Bhg. Tuan Haji Samsudin Bin Othman
(Memangku)
SAP, SMP, KMN, PJK

Tarikh Mula : 17.09.1997
Tarikh Tamat : Sehingga Dara Dibubarkan

AHLI LEMBAGA PENGARAH DARA

Pengerusi

Y. Bhg. Datuk Dr. Abdul Aziz Bin Muhamad
PJN, DPMP, JSM, KMN,

Timbalan Pengerusi

Y. Bhg. Puan Hajah Rahmah Binti Haji Kassim
KMN

AHLI-AHLI

Wakil Persekutuan

Y. Bhg. Encik Idris Bin Ramli
KMN

Y. Bhg. Tuan Haji Mohamed Noor Bin Haji Mat Ali

Wakil Kerajaan Negeri

YB. Dato' Haji Ayub Bin Haji Teh
DIMP, SMP, AMP, AMN, PPN

YB. Tuan Haji Ishak Bin Mohamad
AMP, PKC

Y. Bhg. Dato' Haji Wan Abdullah Bin Wan Salleh
DIMP, SAP

Wakil Profesional

Y. Bhg. Encik Ismail Sabri Bin Yaakob

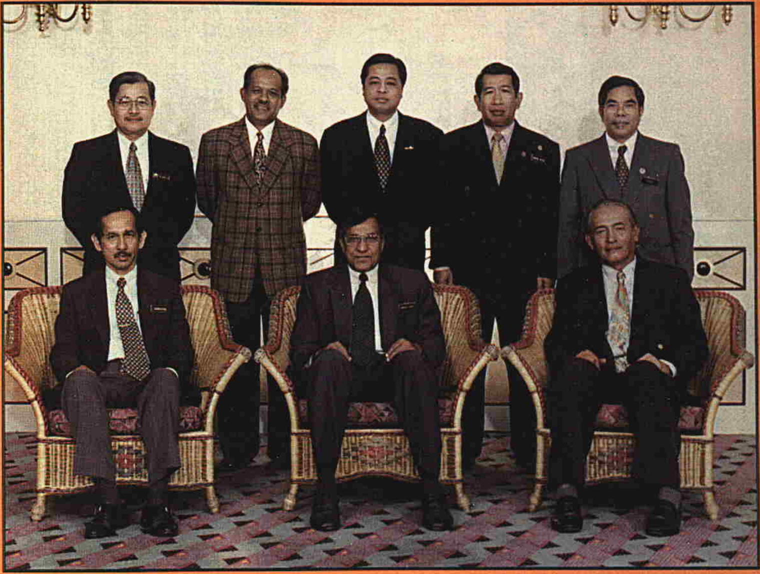

Duduk Dari Kiri:
Tuan Haji Samsudin Othman, Datuk Dr. Abdul Aziz Muhamad, Dato' Haji Ayub Haji Teh

Berdiri Dari Kiri:
Dato' Haji Wan Abdullah Wan Salleh, Tuan Haji Ishak Haji Muhamad, Encik Ismail Sabri Yaakob, Tuan Haji Mohamed Noor Haji Mat Ali, Encik Idris Ramli

KUMPULAN PENGURUSAN DARA

Pemangku Pengurus Besar
Y. Bhg. Tuan Haji Samsudin Bin Othman
SAP, SMP, KMN, PJK

Pengarah Pentadbiran dan Perjawatan
Tuan Haji Mohd. Yunus Bin Haji Hussain
KMN

Pengarah Kewangan dan Belanjawan
Encik Rajadorai a/l Muthan
AMP, PKC

Pengarah Kerajaan Tempatan
Tuan Haji Baharuddin Bin Haji Abdul Jalil
KMN, AMP, PJK

Pengarah Pembangunan Sosial Dan Latihan
Encik Mah Husin Bin Deris

Pengarah Pentadbiran Tanah
Tuan Haji Mohd. Zin Bin Abd. Karim
AMP

Pengarah Penggalakan Pelaburan Dan Pelancongan
Tuan Haji Hashim Bin Mat Tahir
PKC

Ketua Audit Dalam
Encik Yusoff Bin Abd. Ghani @ Mat Derani
PKT

Pegawai Undang-Undang
Encik Ismail Bin Yahaya
AMP, AMN

Ketua Pentadbir Zon Muadzam Shah
Tuan Haji Ab. Ghani Bin Mustaffa
PKT

Duduk Dari Kiri:
Tuan Haji Hashim Mat Tahir, Encik Ismail Yahaya, Tuan Haji Samsudin Othman, Tuan Haji Mohd. Zin Abd. Karim, Tuan Haji Baharuddin Haji Abdul Jalil

Berdiri Dari Kiri:
Encik Yusoff Abd. Ghani, Tuan Haji Ab. Ghani Mustaffa, Tuan Haji Mohd. Yunus Haji Hussain, Encik Rajadorai Muthan, Encik Mah Husin Deris

CARTA ORGANISASI LEMBAGA KEMAJUAN PAHANG TENGGARA (DARA)

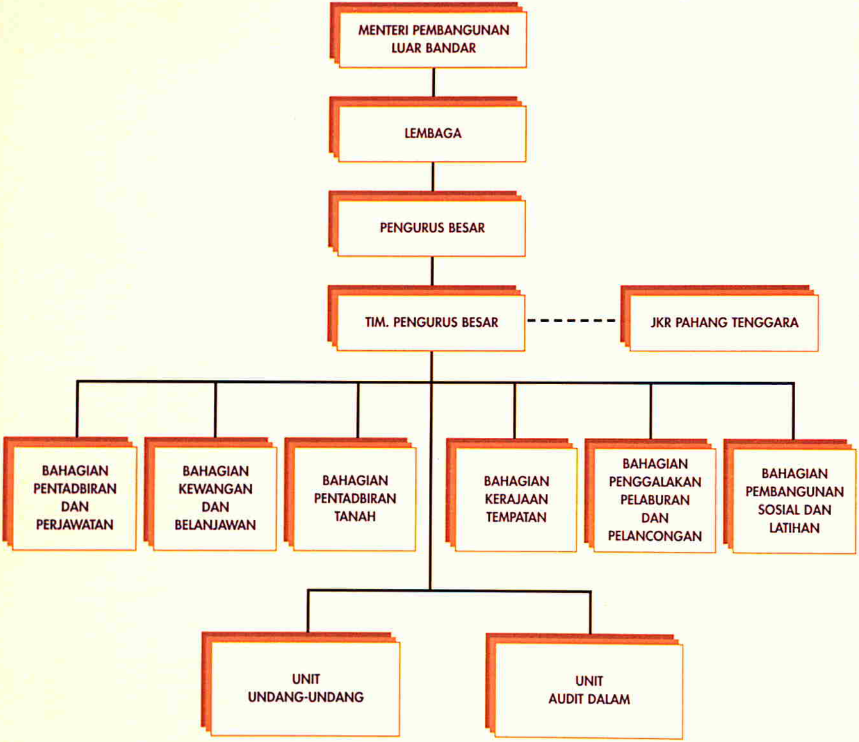

Wisma Sultan Ahmad Shah

KRONOLOGI

TARIKH	PERISTIWA
01.07.1970	Kajian Perancangan Pelan Induk Pahang Tenggara Dimulakan Oleh FENCO (Foundation Of Canada Engineering Corporation Limited)
01.02.1971	Penubuhan Syarikat Ibam Sendirian Berhad
14.09.1971	Pengumuman Penubuhan Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara Oleh YAB. Perdana Menteri Malaysia Tun Haji Abdul Razak Bin Dato' Hussein Dan Perlantikan Ahli-Ahli Lembaga Pengarah DARA
15.09.1971	Penubuhan Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara Dikuatkuasakan. Mesyuarat Pertama Lembaga Pengarah Diadakan Di Jabatan Perdana Menteri
01.03.1972	Pengurus Besar DARA Dilantik. Enakmen (Menguntukkan Tugas-Tugas) Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara 1/72 Diluluskan Oleh Dewan Perundangan Negeri Pahang
23.03.1972	Akta Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara 68/72 Mendapat Persetujuan DiRaja Selepas Diluluskan Oleh Parlimen
23.03.1972	Enakmen (Menguntukkan Tugas-Tugas) Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara 1/72 Diwartakan
30.03.1972	Akta Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara 68/72 Diwartakan
30.06.1972	Kajian Perancangan Pelan Induk Pahang Tenggara Siap
01.09.1972	Pentadbiran Bukit Ibam Diserahkan Oleh Kerajaan Negeri Kepada DARA
20.10.1972	Penubuhan Syarikat Lesong Timber Sendirian Berhad
27.04.1973	Lawatan YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Kurnia Bistari Haji Abdul Aziz Bin Ahmad Ke Pejabat Cawangan DARA Bukit Ibam
27.04.1973	Penubuhan Syarikat Dara Lockwood Sendirian Berhad
07.05.1973	Taklimat Kepada YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Kurnia Bistari Haji Abdul Aziz Bin Ahmad Dan Ahli-Ahli Mesyuarat Kerajaan Negeri

TARIKH	PERISTIWA
05.07.1973	Lawatan YAB. Perdana Menteri Malaysia Tun Haji Abdul Razak Bin Dato' Hussein Ke Wilayah Pahang Tenggara
30.07.1973	KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Berangkat Melawat Wilayah Pahang Tenggara
10.08.1973	Penubuhan Syarikat Pahangbif Sendirian Berhad
14.09.1973	Lawatan YB. Menteri Kebajikan Am Ke Pejabat DARA Kuantan
27.09.1973	Penubuhan Syarikat Tehdara Sendirian Berhad
20.12.1973	Lawatan Perdana Menteri New Zealand Encik Norman Kirk Ke Wilayah Pahang Tenggara
06.04.1974	Penubuhan Syarikat Dara Lam Soon Sendirian Berhad
13.05.1974	Penubuhan Syarikat Darabif Sendirian Berhad
23.07.1974	Lawatan Tuan Yang Terutama Duta Amerika Syarikat Ke Pejabat DARA Kuantan
07.09.1974	KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Diiringi Oleh KDYMM Tengku Ampuan Pahang Tengku Hajah Afzan Binti Al Marhum Tengku Panglima Perang Tengku Muhammad Berangkat Melawat Wilayah Pahang Tenggara
11.09.1974	Penubuhan Syarikat Binadara Sendirian Berhad
27.12.1974	Perjanjian Pinjaman Sebanyak RM43 Juta Dari Bank Pembangunan Asia Ditandatangani Di Manila
10.05.1975	YAB. Perdana Menteri Malaysia Tun Haji Abdul Razak Bin Dato' Hussein Melawat Wilayah Pahang Tenggara
16.05.1975	Penubuhan Syarikat Batadara Sendirian Berhad

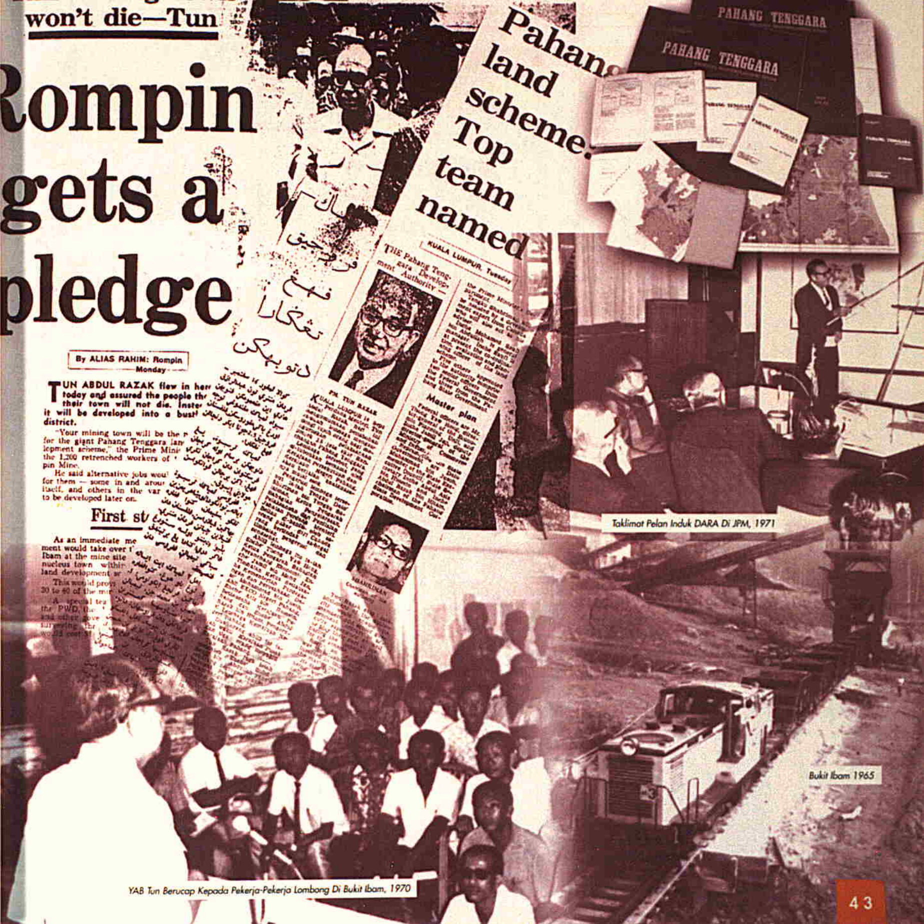

Taklimat Pelan Induk DARA Di JPM, 1971

Bukit Ibam 1965

YAB Tun Berucap Kepada Pekerja-Pekerja Lombong Di Bukit Ibam, 1970

TARIKH	PERISTIWA
20.05.1975	Penubuhan Syarikat Dara Boey Brothers Sendirian Berhad
24.07.1975	Lawatan Ahli Dewan Undangan Negeri Pahang Ke Wilayah Pahang Tenggara
04.08.1975	Penubuhan Syarikat Lesong Forest Products Sendirian Berhad
17.06.1976	Lawatan YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato' Mohd. Asri Bin Haji Muda Ke Wilayah Pahang Tenggara
04.08.1976	Penubuhan Syarikat Dara Fabricators Sendirian Berhad
19.03.1977	Pembukaan Rasmi Ladang Darabif Sendirian Berhad Oleh YB. Menteri Kewangan Malaysia, YBM. Tengku Razaleigh Bin Hamzah
28.04.1977	Lawatan YB.Timbalan Menteri Di Jabatan Ketua Menteri Sarawak Puan Habsah Binti Harun Ke Wilayah Pahang Tenggara
28.06.1977	Penubuhan Syarikat Perkayuan Tenggara Sendirian Berhad
23.07.1977	Penubuhan Syarikat Sawira Sendirian Berhad
13.08.1977	Lawatan YAB. Menteri Besar Kedah Dato' Syed Ahmad Al-Haj Bin Syed Mahmud Shahbuddin Ke Wilayah Pahang Tenggara
03.10.1977	Penubuhan Syarikat Kuari Kerisek Sendirian Berhad
12.11.1977	Pemasyhuran Nama Bandar Muadzam Shah Oleh KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah
02.03.1978	Lawatan YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Tan Sri Dato' Haji Abdul Kadir Bin Yusof Ke Wilayah Pahang Tenggara
12.10.1978	Lawatan YAB. Menteri Besar Kelantan Dato' Mohamed Bin Yaakub Ke Wilayah Pahang Tenggara
16.11.1978	Penubuhan Syarikat Pasaranika Dara Sendirian Berhad

TARIKH	PERISTIWA
10.12.1978	KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Diiringi Oleh KDYMM Tengku Ampuan Pahang Tengku Hajah Afzan Binti Al Marhum Tengku Panglima Perang Tengku Muhammad Melawat Wilayah Pahang Tenggara
02.03.1979	Lawatan YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato' Sanusi Bin Junid Ke Wilayah Pahang Tenggara
29.05.1979	Lawatan YB. Timbalan Menteri Tenaga Telekom Dan Pos Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak Ke Wilayah Pahang Tenggara
28.06.1979	Lawatan Ahli-Ahli Parlimen Republik Singapura Ke Pejabat DARA Kuantan
10.12.1979	Lawatan Pegawai-Pegawai Tinggi Indonesia Ke Wilayah Pahang Tenggara
23.01.1980	Lawatan YTM. Tengku Mahkota Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Pengerusi Jemaah Pemangku Raja Ke Wilayah Pahang Tenggara
26.01.1980	Lawatan YB. Timbalan Menteri Tenaga Telekom Dan Pos Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak Ke Wilayah Pahang Tenggara
25.05.1980	Lawatan YAB. Perdana Menteri Malaysia Dato' Hussein Bin Onn Ke Wilayah Pahang Tenggara
08.06.1980	Lawatan YAB. Menteri Besar Pahang Tuan Haji Abdul Rahim Bin Abu Bakar Ke Wilayah Pahang Tenggara
09.09.1980	Lawatan Ahli-Ahli Dewan Undangan Acheh Ke Wilayah Pahang Tenggara
29.01.1981	Lawatan YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato' Sri Shariff Bin Ahmad Ke Wilayah Pahang Tenggara
12.09.1981	Pembukaan Rasmi Kilang Minyak Sawit Dara Lam Soon Sendirian Berhad Oleh KDYMM Pemangku Raja Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah

Perasmian Ladang Darabif Sdn. Bhd. Oleh YBM Tengku Razaleigh Bin Hamzah, Menteri Kewangan Malaysia

Pemasyhuran Bandar Muadzam Shah Oleh KDYMM Sultan Pahang Pada 12 November 1977

Lawatan YAB Dato' Hussein Bin Onn, Perdana Menteri Malaysia Ke Wilayah Pahang Tenggara

Perasmian Kilang Minyak Sawit Dara Lam Soon Sdn Bhd Oleh KDYMM Pemangku Raja Pahang

TARIKH	PERISTIWA
16.09.1982	Lawatan YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato Rais Bin Yatim Ke Wilayah Pahang Tenggara
25.02.1983	Lawatan YB. Timbalan Menteri Pelajaran Dato' Sri Mohd. Khalil Bin Yaakob Ke Wilayah Pahang Tenggara
27.09.1983	Keberangkatan KDYMM Seri Paduka Baginda Yang Di Pertuan Agong Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Dan KDYMM Raja Permaisuri Agong Tengku Hajah Afzan Binti Al Marhum Tengku Panglima Perang Tengku Muhammad Ke Wilayah Pahang Tenggara
10.03.1984	Lawatan YAB. Perdana Menteri Malaysia Dato' Seri Dr. Mahathir Bin Mohamed Dan YA.Bhg. Datin Seri Dr. Siti Hasmah Binti Haji Mohd. Ali Ke Rancangan Felda Gugusan Tun Abdul Razak Keratong Melancarkan Tabung Sosio-Ekonomi Peneroka Felda
27.09.1984	Lawatan YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato' Seri Mohd. Adib Bin Adam Ke Wilayah Pahang Tenggara
07.05.1985	Keberangkatan KDYMM Seri Paduka Baginda Yang Di Pertuan Agong Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Dan KDYMM Raja Permaisuri Agong Tengku Hajah Afzan Binti Al Marhum Tengku Panglima Perang Tengku Muhammad Ke Wilayah Pahang Tenggara
08.05.1985	Perasmian Masjid Kota Bahagia Oleh KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Diiringi KDYMM Tengku Hajah Afzan Ibni Al Marhum Tengku Panglima Perang Tengku Muhammad
30.11.1985	Perasmian Kompleks Perniagaan Muadzam Shah Oleh YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato' Seri Mohd. Adib Bin Adam
06.01.1986	Perjumpaan Pemilik-Pemilik Ladang Dirasmikan Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
22.03.1986	Pelancaran Projek Kampung Tersusun Salong Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
23.03.1986	Perasmian Pejabat Pentadbiran Bandar Tun Abdul Razak Oleh YB. Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah Dan Wilayah Dato' Haji Dusuki Bin Haji Ahmad
03.04.1986	Musabaqah Membaca Al-Quran Peringkat Negeri Pahang Darul Makmur Di Masjid Al-Muadzam Shah Dirasmikan Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
05.04.1986	Perasmian Masjid Al-Muadzam Shah Oleh KDYMM Pemangku Raja Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah
08.04.1986	Perasmian Hentian Lebuhraya Tun Abdul Razak Muadzam Shah Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
08.04.1986	Perasmian Dewan Tun Abdul Razak Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
19.04.1986	Lawatan Rombongan Pacific Area Tourism Association (PATA) Ke Tasik Chini
26.04.1986	Lawatan Dari Bangladesh Public Administration Training Centre
16.06.1986	Pelancaran Projek Sosial DARA Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
24.12.1986	Perasmian Penutup Program BETARA (Belia Tani Negara) Di Kota Bahagia Oleh YB. Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Datuk Paduka Zaleha Binti Ismail
06.02.1987	Lawatan YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato' Dr. Sulaiman Bin Daud Ke Wilayah Pahang Tenggara
12.02.1987	Lawatan Kerja YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Mohd. Khalil Bin Yaakob Di Chini
28.02.1987	Pelancaran Projek Siswazah Tani Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Mohd. Khalil Bin Yaakob Di Chini
03.03.1987	Lawatan YB. Timbalan Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Encik Kassim Bin Ahmad Ke Ibu Pejabat DARA
05.04.1987	Perletakan Batu Asas Maktab Rendah Sains Mara Muadzam Shah Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Mohd. Khalil Bin Yaakob

Lawatan YB Dato' Seri Mohd. Adib Bin Adam, Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Ke Wilayah Pahang Tenggara

Lawatan YB Dato' Dr. Sulaiman Bin Daud, Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Ke Tasik Chini

YAB Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob, Menteri Besar Pahang Meletakkan Batu Asas MRSM Muadzam Shah

TARIKH	PERISTIWA
15.04.1987	Lawatan KDYTM Tengku Mahkota Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ke Projek Rompin Endau Sempena Lawatan Tuanku Ke Daerah Rompin
11.07.1987	Lawatan YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Mohd. Khalil Bin Yaakob Ke Projek Rompin Endau
08.08.1987	Lawatan YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Mohd. Khalil Bin Yaakob Ke Runchang Bagi Merasmikan Projek "Operation Raleigh"
13.08.1987	Lawatan YB. Timbalan Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato' Mohd. Khalid Bin Yunus Ke Ibu Pejabat DARA
06.10.1987	Lawatan Pegawai-Pegawai Pejabat Pentadbiran Tanah Dan Galian Brunei Darussalam ke Wilayah Pahang Tenggara
17.10.1987	Lawatan King's College Thailand Ke Ibu Pejabat DARA
30.10.1987	Perasmian Ibu Pejabat DARA Oleh KDYMM Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah
18.12.1987	Lawatan Y.Bhg. Ketua Audit Negara Tan Sri Dato' Ishak Bin Tadin Ke Ibu Pejabat DARA
12.02.1988	Lawatan Asian Wetland Bureau Ke Kawasan Hutan Paya Wilayah Pahang Tenggara
25.08.1988	Keberangkatan KDYTM Tengku Mahkota Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ke Pusat Penyelidikan Getah Malaysia (RRI) Dan Perkayuan Tenggara Sdn. Bhd
26.08.1988	Keberangkatan KDYTM Tengku Mahkota Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ke Keratong 5
02.09.1988	Keberangkatan KDYTM Tengku Mahkota Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ke Kuala Bera
16.09.1988	Pesta Sukan Antara Agensi Dirasmikan Oleh YB. Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Dato' Haji Dusuki Bin Haji Ahmad
29.09.1988	Lawatan YB. Timbalan Menteri Besar Pahang Dato' Abd. Aziz Bin Abd. Rahman Ke Kampong Salong

TARIKH	PERISTIWA
15.10.1988	Lawatan Australian Tour Operators Ke Tasik Chini
14.03.1989	Perasmian Tapak Bandar Kerayong Oleh KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah
16.03.1989	Lawatan KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Ke Pos Iskandar
03.04.1989	Penyerahan Kunci Rumah RKT Salong Oleh YB. ADUN Chini Encik Wan Mohamed Razali Bin Wan Mahussain
01.07.1989	Perasmian RKT Salong Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob
09.08.1989	Lawatan YB. Speaker-Speaker Se Malaysia Ke DARA Sempena Persidangan Kali Ke 3/21 Di Kuantan
14.08.1989	Lawatan KDYTM Tengku Mahkota Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ke Selendang
05.10.1989	Lawatan YB. Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Encik Ghaffar Bin Baba
10.10.1989	Lawatan YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob Ke Chenor Seberang
10.02.1990	Lawatan Pelajar-Pelajar Daripada University Of Sydney Australia
18.02.1990	Lawatan YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob Ke Ibu Pejabat DARA
19.05.1990	Lawatan YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob Ke Perantau Damai
06.09.1990	Lawatan YAB. Perdana Menteri Malaysia Dato' Seri Dr. Mahathir Bin Mohamed Ke Rancangan Pengumpulan Semula Orang Asli Di Kedaik Rompin
22.09.1990	Perasmian Sukan Hari Peneroka Peringkat Zon Oleh YAB. Timbalan Perdana Menteri Malaysia Encik Ghaffar Bin Baba Di Muadzam Shah

Sekitar Upacara Perasmian Wisma Sultan Ahmad Shah Oleh KDYMM Sultan Pahang Pada 30 Oktober 1987

Lawatan KDYMM Sultan Pahang Ke Pos Iskandar

Perasmian Tapak Bandar Kerayong Oleh KDYMM Sultan Pahang

YAB Encik Ghaffar Bin Baba Timbalan Perdana Menteri Merasmikan Sukan Hari Peneroka

TARIKH	PERISTIWA
22.04.1991	Perasmian Kompleks Tapak Jeti Tanjong Gemok Oleh KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah
19.07.1991	Seminar Perhutanan Kebangsaan Di DARA
28.07.1991	KDYTM Tengku Puan Pahang Tunku Hajah Azizah Binti Sultan Iskandar Al Haj Melawat Muadzam Shah
30.01.1992	Lawatan YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob Ke Pejabat Daerah Bera Di Bandar Baru Kerayong
04.03.1992	Lawatan KDYTM Tengku Mahkota Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Dan KDYTM Tengku Puan Pahang Tunku Hajah Azizah Binti Sultan Iskandar Al Haj Ke Taman Negeri Rompin-Endau
23.04.1992	Lawatan Wartawan Negara Selatan-Selatan Ke Wilayah Pahang Tenggara Sempena Lawatan ke Malaysia
26.08.1992	Perasmian Hentian Bas Dan Teksi Oleh YB. Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar Encik Yassin Bin Kamari
28.08.1992	Lawatan YB. Menteri Kebudayaan Kesenian Dan Pelancongan Malaysia Dato' Sabbaruddin Bin Chik Ke Tasik Chini
18.04.1993	Taklimat Kepada YB. Menteri Kebudayaan Kesenian Dan Pelancongan Malaysia Dato' Sabbaruddin Bin Chik Mengenai Perancangan Dan Pelaksanaan Projek Tanjong Gemok Di Tapak Jeti Tanjong Gemok
29.04.1993	Perasmian Perletakan Batu Asas Hospital Muadzam Shah Oleh YB. Menteri Kesihatan Dato' Lee Kim Sai
21.06.1993	Perasmian Majlis Sambutan Ma'al Hijrah Peringkat Negeri Pahang Darul Makmur Di Masjid Al Muadzam Shah Oleh YAM Tengku Muda Pahang Tengku Abdul Rahman Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah
10.07.1993	Pelancaran Projek Pelancongan Tasik Bera Oleh YB. Menteri Kebudayaan Kesenian Dan Pelancongan Malaysia Dato' Sabbaruddin Bin Chik
13.07.1993	Perasmian Pelaksanaan Projek Perumahan Kawasan 5 Muadzam Shah Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob Dan Majlis Memeterai Perjanjian Projek Perumahan Tersebut Di Antara UDA, Binadara Sdn. Bhd. Dan Hambali Aziz Sdn. Bhd
20.08.1993	Jambori Pengakap Pahang 1993 Di Taman Rekreasi Muadzam Shah
04.09.1993	Lawatan YBhg. Ketua Audit Negara Tan Sri Dato' Ishak Bin Tadin Ke Ibu Pejabat DARA
09.10.1993	Canoe Festival Di Tasik Chini Diadakan Buat Pertama Kalinya
14.11.1993	Pesta Sukan Majlis Kebajikan Dan Sukan Kementerian Pembangunan Luar Bandar (MAKSPEN) Yang Pertama Diadakan Di Muadzam Shah
15.11.1993	DARA Menerima Anugerah Piagam Pelanggan Terbaik 1993 Bagi Peringkat Badan-Badan Berkanun
16.12.1993	Bengkel Pengurusan Tanah Lembab (Wetland) Dirasmikan Oleh YB. Timbalan Menteri Besar Pahang Dato' Haji Abdul Jabbar Bin Ibrahim
23.12.1993	Perasmian Seminar Kontraktor-Kontraktor Pembinaan Wilayah Pahang Tenggara Di Muadzam Shah Oleh YBhg. Ketua Setiausaha Kementerian Pembangunan Luar Bandar Dato' Ismail Bin Mansor
28.01.1994	'Pahang Tenggara Challenge' 1994 Di Taman Negeri Rompin-Endau
10.05.1994	YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob Melawat Tanjong Gemok
27.09.1994	Lawatan YB. Menteri Pembangunan Luar Bandar Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa Ke Ibu Pejabat DARA
09.10.1994	Larian 23 Tahun DARA Dirasmikan Oleh YB. Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar Encik Yassin Bin Kamari
13.10.1994	Perasmian 'Canoe Fest' 1994 Tasik Bera Ke Tasik Chini Oleh YB. Menteri Kebudayaan Kesenian Dan Pelancongan Malaysia Dato' Sabbaruddin Bin Chik

Perasmian Pelaksanaan Projek Perumahan Kawasan 5 Muadzam Shah Oleh YAB. Menteri Besar Pahang

YBhg. Encik Abdul Habib Bin Mansor Menerima Anugerah Piagam Pelanggan Terbaik Badan Berkanun

Jambori Pengakap Pahang 1993 Dirasmikan Oleh YB. Dato" Abd. Jabbar Bin Hj. Ibrahim

Lawatan YB. Dato' Annuar Musa, Menteri Pembangunan Luar Bandar ke Ibu Pejabat DARA

Majlis Taklimat Kepada YB. Dato' Sabaruddin Bin Chik Di Tg. Gemuk

TARIKH	PERISTIWA
23.10.1994	Perasmian Dewan Dato' Shahbandar Di Bandar Chini Oleh YB. Menteri Pendidikan Malaysia Dato' Sri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
31.10.1994	Sambutan Majlis Hari Kualiti Kementerian Pembangunan Luar Bandar Di Dewan Orang Ramai Muadzam Shah
07.11.1994	Majlis Menandatangani 'Terms Of Reference' Program Pembangunan Kakitangan DARA Di Antara DARA Dengan Universiti Utara Malaysia Di Sintok Kedah
17.01.1995	'Pahang Tenggara Challenge' 1995 Dirasmikan Oleh YB. Pengerusi Jawatankuasa Belia Dan Sukan Negeri Pahang Dato' Abu Dahari Bin Osman
14.02.1995	Majlis Malam Ramah Mesra Lembaga Pengarah Dan Anggota Perkhidmatan DARA Dengan YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob Di Wisma Sultan Ahmad Shah Muadzam Shah
17.03.1995	Perasmian Astaka Muadzam Shah Oleh YB. Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar Dato' Mohamed Bin Jamrah
24.03.1995	Lawatan Pegawai-Pegawai Dari Republic Of Socialist Vietnam Ke Wilayah Pahang Tenggara
19.04.1995	Perasmian Dewan Orang Ramai Chenor Seberang Oleh YB. Ahli Parlimen Maran Dato' Haji Mohamad Bin Abdullah Mewakili YAB. Menteri Besar Pahang
19.05.1995	Majlis Menandatangani Memorandum Persefahaman Di Antara DARA Dengan Raylee Industries Sdn. Bhd. Di Hotel Istana Kuala Lumpur
15.06.1995	'Canoe Fest' 1995 - Tasik Bera Ke Tasik Chini Dirasmikan Oleh YB. Menteri Kebudayaan Kesenian Dan Pelancongan Malaysia Dato' Sabbaruddin Bin Chik
27.07.1995	Majlis Penyampaian Dividen Tahun 1994 Daripada Syarikat Milikan Dan Bersekutu DARA Kepada DARA
27.07.1995	DARA Menyertai Ekspo Asia Adventure 1995 Dan Asia Leisure And Resort 1995 Di World Trade Centre Singapore

TARIKH	PERISTIWA
30.09.1995	Program Ekspedisi Berbasikal 1995 Bagi Kanak-Kanak Sekolah Muadzam Shah Oleh Y.Bhg. Pengurus Besar DARA Encik Md. Yusof Bin Md. Johor
21.10.1995	YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob Merasmikan Pencawang Masuk Utama 132KV Di Muadzam Shah
27.10.1995	KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Merasmikan Masjid An-Nahdhah Di Ibam
02.11.1995	Majlis Perasmian Dewan Orang Ramai Bandar Bera Oleh YB. Menteri Kebudayaan Kesenian Dan Pelancongan Malaysia Dato' Sabbaruddin Bin Chik
20.01.1996	Majlis Pelancaran Kempen Jiran Mesra Oleh YB. Timbalan Menteri Besar Pahang Merangkap Pengerusi DARA Dato' Haji Hasan Bin Arifin
16.03.1996	'Pahang Tenggara Challenge' 1996 Dirasmikan Oleh YB. Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan Dan Kesenian Negeri Pahang Dato' Law Kee Long
23.03.1996	Majlis Perasmian Serentak Pameran Laporan Pemeriksaan Rancangan Pelan Struktur Pekan Dan Rompin Oleh YB. Timbalan Menteri Besar Pahang Dato' Haji Hasan Bin Arifin Mewakili YAB. Menteri Besar Pahang
20.06.1996	Forum Perdana Hal Ehwal Islam Di Perwira Jaya
08.07.1996	Majlis Pelancaran Perkhidmatan Buku Melalui Pos Di Bandar Chini Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Sri Haji Mohd. Khalil Bin Yaakob
13.07.1996	'Canoe Fest' 1996 - Laluan Lagenda Tasik Bera ke Tasik Chini
21.07.1996	Majlis Perasmian Perpustakaan Desa Paloh Hinai Oleh YB. Menteri Pendidikan Malaysia Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
13.08.1996	Majlis Penyampaian Anugerah Perkhidmatan Cemerlang DARA 1995 Oleh YB. Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar Dato' K.Kumaran
08.09.1996	Majlis Perasmian Kompleks Pelancongan Kuala Sungai Chini Oleh YB. Menteri Pendidikan Malaysia Dato' Seri Najib Bin Tun Haji Abdul Razak
14.09.1996	Lawatan YB. Setiausaha Kerajaan Negeri Perak Dato' Abdul Habib Bin Mansur Dan Rombongan Ke DARA
22.09.1996	Acara Sambutan 25 Tahun DARA Dan Majlis Pelancaran Buku 25 Tahun DARA Oleh YB. Menteri Pembangunan Luar Bandar Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa Di Muadzam Shah

YB Dato' Sabaruddin Bin Chik Menteri Kebudayaan Kesenian dan Pelancongan menyerahkan bendera acara 'Canoe fest'

Lawatan Pegawai Dari Republic Of Socialist Vietnam Ke DARA

YB Dato' Hasan Bin Arifin di Pameran Pemeriksaan Pelan Struktur Pekan Dan Rompin

Majlis Penyampaian Anugerah Cemerlang 1996 Oleh YB Dato' K.Kumaran

TARIKH	PERISTIWA
03.01.1997	Majlis Penyampaian Hadiah Pertandingan Kebersihan Dan Keindahan Desa Wilayah Pahang Tenggara 1996 Oleh YB. Timbalan Menteri Besar Pahang Merangkap Pengerusi DARA Dato' Haji Hasan Bin Arifin.
17.03.1997	Lawatan YAB. Perdana Menteri Malaysia Dato' Seri Dr. Mahathir Bin Mohamed Dan YA.Bhg. Datin Seri Dr. Siti Hasmah Binti Haji Mohd Ali Ke Tasik Chini
16.09.1997	Majlis Pengisahan Sejarah DARA Dirasmikan Oleh YB. Menteri Pembangunan Luar Bandar Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa Di Arkib Negara Kuala Lumpur
28.11.1997	Majlis Memuliakan Keberangkatan KDYMM Sultan Pahang Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Ibni Al Marhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al Muadzam Shah Dan Seterusnya Merasmikan Dewan Besar DARA Muadzam Shah
27.02.1998	Lawatan Y. Bhg. Ketua Setiausaha Kementerian Pembangunan Luar Bandar Merangkap Pengerusi DARA Dato' Dr. Abdul Aziz Bin Muhamad Ke Projek Tanaman Padi Di Rompin - Endau
21.03.1998	Lawatan YAB. Timbalan Perdana Menteri Datuk Seri Anwar Bin Ibrahim Ke Muadzam Shah
30.03.1998	Lawatan Y.Bhg. Ketua Setiausaha Kementerian Pembangunan Luar Bandar Merangkap Pengerusi DARA Dato' Dr. Abdul Aziz Bin Muhamad Ke Bukit Serok
13.07.1998	Lawatan Kerja Y.Bhg. Ketua Setiausaha Kementerian Pendidikan Tan Sri Dr. Johari Bin Mat Ke DARA
07.08.1998	Lawatan Y.Bhg. Ketua Setiausaha Kementerian Pembangunan Luar Bandar Merangkap Pengerusi DARA Dato' Dr. Abdul Aziz Bin Muhamad Ke Perumahan PPRT Kuala Bera

TARIKH	PERISTIWA
28.08.1998	Majlis Pelancaran Gerakan Desa Wawasan Kg. Pantai Bernas Oleh YB. Timbalan Menteri Besar Pahang Dato' Hasan Bin Arifin
11.01.1999	Majlis Penyerahan Pusat Latihan Islam Muadzam Shah Serta Majlis Berbuka Puasa Bersama YB. Menteri Pembangunan Luar Bandar Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa
02.03.1999	Lawatan Kerja Pengerusi Dan Ahli Lembaga Pengarah DARA Ke Taman Negeri Rompin - Endau
01.04.1999	Rakaman Televisyen Majlis Forum Perdana Hal Ehwal Islam Di Muadzam Shah Anjuran DARA Dengan JAKIM
17.04.1999	Lawatan YAB. Timbalan Perdana Menteri Dato' Seri Abdullah Bin Haji Ahmad Badawi Ke Muadzam Shah
21.05.1999	Majlis Pelancaran Projek Menara Gading 2000 Oleh KDYTM Tengku Mahkota Pahang Tengku Abdullah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al Musta'in Billah Anjuran Yayasan Istana Abdul Aziz Dengan Kerjasama Fakulti Pendidikan Universiti Kebangsaan Malaysia
09.06.1999	Majlis Menandatangani Perjanjian Usahasama Bagi Pemegang-Pemegang Saham Syarikat Teras Dara Konsortium Sdn. Bhd. Yang Mengambilalih Aset Komersil DARA Disaksikan Oleh YAB. Menteri Besar Pahang Dato' Adnan Bin Yaakob Di Kuantan
15.06.1999	Majlis Menandatangani Perjanjian Penswastaan DARA Kepada Syarikat Teras Dara Konsortium Sdn. Bhd. Disaksikan Oleh YB. Menteri Pembangunan Luar Bandar Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa Di Kuala Lumpur

Taklimat Kepada YAB Dato' Seri Dr. Mahathir Bin Mohamed, Perdana Menteri Di Tasik Chini

Perasmian Dewan Besar DARA Oleh KDYMM Sultan Pahang

Majlis Pelancaran Gerakan Desa Wawasan Kg. Pantai Bernas Oleh YB. Dato' Hasan Bin Arifin, Timbalan Menteri Besar Pahang

Majlis Penyerahan Pusat Latihan Islam Muadzam Shah Oleh YB. Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa, Menteri Pembangunan Luar Bandar

Majlis Pertukaran Dokumen Perjanjian Penswastaan Darabif Sdn. Bhd. Yang Disaksikan Oleh YB. Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa, Menteri Pembangunan Luar Bandar

Majlis Pertukaran Dokumen Perjanjian Penswastaan Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA) Yang Disaksikan Oleh YB. Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa, Menteri Pembangunan Luar Bandar

KE ARAH SUATU REALITI

Tahun 1970, Bukit Ibam, sebuah bandar kecil di Daerah Rompin yang dahulunya rioh dengan aktiviti perlombongan, berwajah suram apabila lombong bijih besi yang menjadi sumber rezeki kepada penduduk-penduduknya diputuskan oleh Syarikat Rompin Mining Company atau ROMPINCO untuk ditutup. Kegelisahan mereka yang bergantung harap kepada perusahaan ini telah mencetuskan sebuah ilham kepada seorang negarawan ulung untuk mewujudkan sebuah rancangan pembangunan yang dikenali dengan nama Rancangan Pahang Tenggara. Semasa mengisytiharkan penubuhan Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara, atau ringkasnya DARA pada 14 September 1971, Allahyarham Tun Haji Abdul Razak bin Dato' Hussein telah melahirkan suatu harapan dalam ucapannya seperti berikut:-

"...saya percaya rancangan yang besar ini akan mencapai matlamatnya untuk memberikan kehidupan baru kepada sebahagain besar rakyat dengan terbukanya kawasan-kawasan pertanian moden dan perindustrian serta bandar-bandar baru di Pahang Tenggara."

Harapan ini membayangkan suatu wawasan untuk menjadikan Pahang Tenggara sebagai sebuah wilayah yang akan membangun dan maju setanding dengan kawasan-kawasan maju yang lain di negara ini. Wawasan pemimpin ini telah diterjemahkan ke dalam objektif-objektif pembangunan berteraskan Dasar Ekonomi Baru dan telah digariskan dengan jelas dalam Pelan Induknya iaitu:-

(a) Menubuhkan perusahaan pertanian dan perhutanan secara besar-besaran dengan menggunakan teknologi dan pengurusan yang cekap.Seluas 340,536 hektar kawasan dicadang dimajukan untuk pertanian sehingga tahun 1990, terutamanya untuk tanaman kelapa sawit dan getah. Seluas 130,000 hektar kawasan dijadikan hutan kekal dengan pembalakan mengikut konsep "tree farm licence".

(b) Menggalakkan pembangunan perbandaran dan perindustrian yang akan dapat mengadakan peluang-peluang pekerjaan dalam sektor moden. Sebanyak 36 buah bandar yang dilengkapi dengan kemudahan-kemudahan perbandaran yang sempurna dicadang dibangunkan sehingga akhir 1990.

(c) Mengurangkan jurang perbezaan antara kawasan di negara ini dan menggalakkan penghijrahan penduduk daripada sektor-sektor yang mempunyai daya pengeluaran yang rendah.

(d) Mengadakan peluang bagi meninggikan kemahiran untuk rakyat Malaysia khasnya Bumiputra.

(e) Mengadakan peluang-peluang pekerjaan. Dijangka sebanyak 152,000 peluang pekerjaan dapat diwujudkan dipelbagai sektor sehingga tamat tempoh rancangan.

(f) Mengadakan asas bagi menarik industri dan perkhidmatan yang tidak bergantung kepada hasil bumi bagi jangka panjang.

Perancangan bagi kawasan seluas kira-kira 1 juta hektar ini terkandung dalam satu Pelan Induk yang telah disiapkan pada tahun 1972. Pelan pembangunan yang terperinci ini yang telah dijadikan panduan bagi pelaksanaan dengan menggunakan pendekatan secara bersepadu, menyaksikan penglibatan pelbagai jabatan and agensi Kerajaan. Setiap jabatan dan agensi Kerajaan yang terbabit dengan pembangunan kawasan ini mempunyai pelan pelaksanaannya masing-masing yang dilaksanakan dan diselaraskan dengan Pelan Induk Pahang Tenggara. Pembangunan diperingkat awal akan ditumpukan kepada penerokaan sumber alam, pembinaan bandar-bandar baru dan penyediaan kemudahan-kemudahan asas dan sosial. Pembangunan kawasan ini dijangka akan dapat dimanfaatkan oleh kira-kira 500,000 orang penduduk yang akan mendiami kawasan ini di akhir tempoh rancangan.

Bagi mencapai objektif-objektif di atas dua strategi utama telah dipilih iaitu:-

(a) mengeksploitasi sumber alam melalui pembangunan ekonomi berasaskan sumber. Usaha penyelidikan dan pembangnan adalah penting bagi menjayakan program-program ekonomi berasaskan sumber. Sementara strategi pemuliharaan alam sekitar juga diutamakan.

(b) Membangunkan perbandaran dengan menggunakan konsep penempatan penduduk secara berpusat dengan menjadikan Muadzam Shah sebagai pusat pertumbuhan utama, menyediakan kemudahan-kemudahan asas dan sosial pada tahap yang lebih tinggi serta menyediakan asas bagi menarik pertumbuhan sektor moden.

Dengan strategi-strategi di atas 5 program utama telah dicadangkan iaitu:-

(a) Program ekonomi berasaskan sumber
(b) Penyelidikan dan pembangunan
(c) Pemuliharaan alam sekitar
(d) Perbandaran
(e) Penyediaan kemudahan asas dan sosial

Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA) yang telah diwujudkan di bawah Akta 68/72 telah dipertanggongjawabkan untuk menjalankan tugas memaju, menggalak, membantu, mengusaha, mengawal dan menyelaras pembangunan ekonomi dan sosial. Tugas pengawalan dan penyelarasan juga meliputi aktiviti-aktiviti yang dilaksanakan oleh agensi-agensi awam dan swasta.

Pelaksanaan projek telah bermula di bawah Rancangan Malaysia Kedua dengan peruntukan yang diberikan kepada DARA sebanyak RM19juta. Jumlah peruntukan yang diluluskan meningkat dari satu rancangan kepada satu rancangan untuk mempastikan projek-projek yang dirancangkan menepati sasaran dan wawasan seorang negarawan menjadi satu kenyataan. Dalam proses pelaksanaan beberapa perubahan telah dilakukan terhadap strategi pelaksanaan dan program pembangunannya dengan mengambilkira pembangunan semasa serta perubahan persekitaran. Strategi yang diubahsuai memasukkan pembangunan sumber manusia dan perseimbangan pembangunan antara kawasan yang maju dengan kampung-kampung tradisional yang tidak diambilkira dalam perancangan asal. Begitu juga dengan pembangunan sektor perindustrian, pelancongan, perdagangan dan pembangunan rakyat termiskin. Program-program baru dalam bidang-bidang tersebut turut diperkenalkan sejajar dengan pengubahsuaian strategi. Hasil dari perubahan ini membawa pembangunan Pahang Tenggara setapak ke depan ke arah suatu realiti yang dihajatkan.

Kerja - Kerja Awal Jalan Raya Kuantan - Segamat 1972

Pekerja MARDI Bukit Ridan 1972

*Lawatan YAB Tun Haji Abdul Razak Bin Dato' Hussein,
Perdana Menteri Ke Bukit Ibam 1973*

*Encik Mohd Saufi Bin Abdullah,
Pengurus Besar DARA Pertama
Memberi Penerangan Kepada
YAB Tun Haji Abdul Razak Bin Dato' Hussein,
Perdana Menteri,
Di Pesta Pembangunan Kebangsaan 1974*

*Lawatan YAB Tun Haji Abdul Razak Bin Dato' Hussein,
Perdana Menteri Ke Bukit Ibam 1975*

Lawatan YAB Tun Haji Abdul Razak Bin Dato' Hussein, Perdana Menteri Ke Bukit Ibam 1975

Mesyuarat Pengurusan DARA Dengan Pengerusi 1973

Lawatan YB. Menteri Kebajikan Am 1973

Lawatan Duta Besar Amerika Syarikat 1974

Menandatangani Perjanjian Penubuhan Syarikat Darabif Sdn. Bhd. 1974

Lawatan YB. Dato' Mohd Asri bin Haji Muda, Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Ke Wilayah Pahang Tenggara 1976

Lawatan YAB Dato' Mohammed Bin Yaakub, Menteri Besar Kelantan Ke Wilayah Pahang Tenggara 1978

Perasmian Pusat Perkhidmatan Nenasi 1986

Lawatan YB. Dato' Dr. Sulaiman Bin Daud, Menteri Kemajuan Tanah Dan Kemajuan Wilayah Ke Wilayah Pahang Tenggara 1987

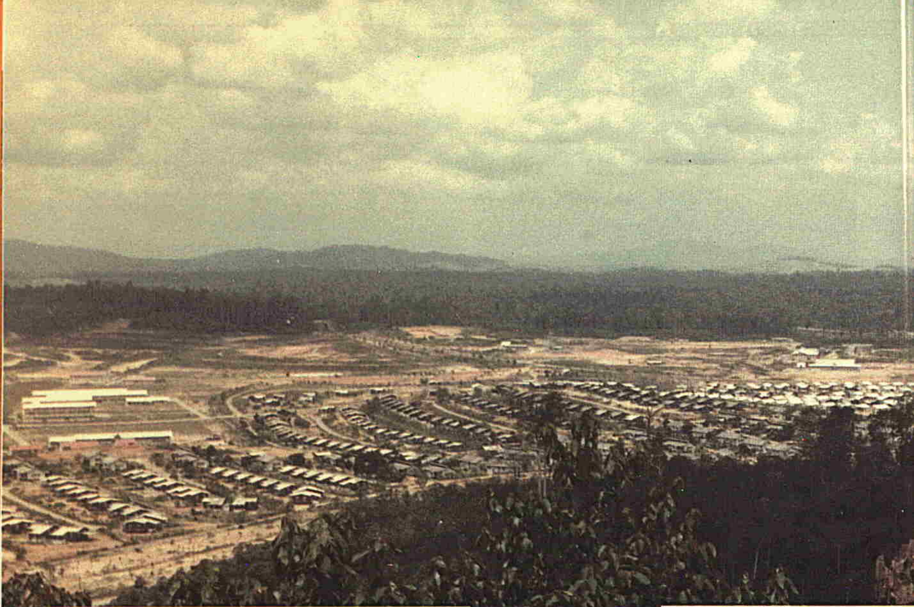

Lawatan
YB. Dato Rais bin Yatim,
Menteri Kemajuan Tanah Dan
Kemajuan Wilayah
Ke Ladang Teh Dara Sdn. Bhd.
1982

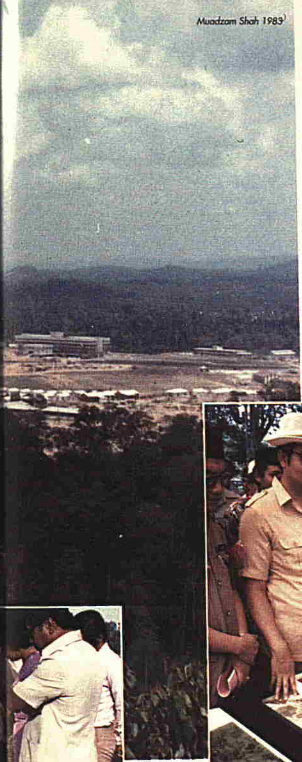

Muadzam Shah 1983[1]

Perasmian Dewan Orang Ramai
Chenor Seberang Oleh
YAB Dato' Sri Haji Mohd Khalil Bin Yaakob,
Menteri Besar Pahang 1989

Perasmian Penutup Belia Tani Negara (BETARA) Di Kota Bahagia Oleh
YB. Datuk Paduka Zaleha Ismail 1986

Lawatan YAB Dato' Seri Mohd. Najib Bin Tun Haji Abdul Razak,
Menteri Besar Pahang Ke RKT Salong 1986

Bengkel Kajian Pelan Induk DARA Dan Halacara Ke Arah Wawasan 2020 1992

Lawatan ADUN Pahang
1975

Lawatan YB. Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa, Menteri Pembangunan Luar Bandar Ke RKT Salong 1994

Majlis Pertukaran Memorandum Persefahaman Diantara DARA Dengan Raylee Industries Sdn. Bhd. 1995

YB Dato' Seri Mohd Najib Bin Tun Haji Abdul Razak Di Bandar Chini 1994

SEKILAS

Wilayah Pahang Tenggara diwujudkan pada tahun 1971 hasil ilham pemimpin ulung negara yang bergelar Bapa Pembangunan iaitu Allahyarham Tun Haji Abdul Razak. Walaupun ilham ini tercetus dari peristiwa penutupan operasi lombong besi Rompin Mining Company (ROMPINCO) di Bukit Ibam namun pembukaannya adalah untuk manfaat rakyat Malaysia seluruhnya.

Pembangunan Wilayah ini dipandu oleh Pelan Induk yang disediakan oleh sebuah konsortium daripada Kanada. Perancangan dan unjuran-unjuran yang dibuat adalah berdasarkan kepada data-data dan maklumat yang ada pada waktu itu, contohnya pendapatan per kapita adalah berasaskan data tahun 1970 sementara kependudukan pula adalah berasaskan kajian sosio-ekonomi 1967.

Bagi mempercepatkan pembangunan, Kerajaan telah bersetuju untuk melaksanakan projek penyediaan infrastruktur dalam wilayah ini menyimpang dari amalan biasa. Balai polis, sekolah, rumah dan tapak rumah, bekalan air dan sebagainya disediakan dahulu sebelum ada penduduk. Dijangkakan, semua kemudahan ini akan menjadi daya penarik kepada penghijrahan masuk penduduk terutama dengan adanya peluang-peluang pekerjaan di ladang-ladang sekitar penempatan baru tersebut. Begitu juga penduduk kampung-kampung tradisional yang serba kekurangan akan berpindah meninggalkan kampung halaman mereka.

Walau bagaimanapun, selepas penubuhan DARA, beberapa perkara yang diluar ramalan telah berlaku. Satu demi satu Lembaga Kemajuan Wilayah telah diwujudkan yang didahului oleh Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA) pada tahun 1972 dan diikuti oleh Lembaga Kemajuan Terengganu Tengah (KETENGAH-1973), Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan (KESEDAR-1978), Lembaga Kemajuan Wilayah Kedah (KEDA-1981), Lembaga Kemajuan Pulau Pinang (PERDA-1983) dan Lembaga Kemajuan Wilayah Jengka (JENGKA-1983). Kewujudan Lembaga-Lembaga Kemajuan Wilayah yang baru ini telah menyebabkan penghijrahan masuk penduduk tidak seperti yang diramalkan. Tujuan penghijrahan yang berlaku itu pula, sebahagian besarnya hanya untuk menjadi peneroka tanah FELDA dan bukannya untuk mengisi kekosongan pekerjaan di ladang-ladang yang banyak dibuka.

Penduduk Kampung-Kampung Tradisional pula sebahagian besarnya tidak mahu berpindah ke penempatan-penempatan baru yang berhampiran. Malah, mereka lebih rela tinggal di tempat asal mereka walaupun dalam kedaifan. Keadaan ini telah mendorong penglibatan FELCRA dan RISDA untuk membantu memulih dan memajukan tanah-tanah mereka yang sebahagian besarnya tidak diusahakan secara produktif. Situasi ini menjadikan mereka bertapak lebih kukuh di kampung masing-masing dan meninggalkan penempatan-penempatan yang dibina oleh DARA didiami oleh penghijrah dari kawasan-kawasan dan negeri-negeri yang lain.

Pada masa yang sama, pembangunan industri pembuatan di bandar-bandar utama seluruh negara meningkat dengan pesat. Pembangunan ini telah menarik anak-anak muda dan tenaga kerja dari luar bandar berhijrah ke bandar-bandar untuk mencari pekerjaan yang lebih diminati.

Semua faktor ini telah menyumbang kepada masalah kekurangan tenaga kerja yang serius kepada pengusaha-pengusaha ladang dalam Wilayah ini. Kesannya ialah Wilayah ini telah menghadapi kebanjiran pendatang asing. Walaupun pendatang-pendatang ini telah meningkatkan bilangan penduduk dan membantu meningkatkan pengeluaran tetapi status dan matlamat mereka berbeza. Tambahan pula segala pembangunan yang dirancang dan dilaksanakan oleh DARA adalah untuk kebajikan dan faedah rakyat negara ini. Perubahan-perubahan ini telah menuntut kepada perubahan sasaran DARA seterusnya. Dengan itu DARA telah membuat kajian semula dan menurunkan sasarannya daripada sasaran asal Pelan Induk di samping menangguhkan pembukaan beberapa penempatan baru.

Di samping itu, DARA juga telah diminta untuk merancang dan membangunkan Kampung-Kampung Tradisional yang pada mulanya tidak termasuk dalam perakuan Pelan Induk.

Apabila Kerajaan melancarkan Program Pembangunan Rakyat Termiskin, DARA juga telah diberi tugas penting untuk melaksanakan program ini dalam Wilayah Pahang Tenggara.

Semua perubahan dan tugas tambahan yang diberi ini telah dilaksanakan oleh DARA sebaik mungkin. Akhirnya, peranan DARA telah sampai ke penghujungnya. Kerajaan telah membuat keputusan untuk membubarkan DARA melalui proses penswastaan selaras dengan program pengecilan saiz Perkhidmatan Awam. Perjanjian Penswastaan telah ditandatangani di antara Kerajaan Persekutuan,DARA dan Teras DARA Konsortium Sdn. Bhd. pada 15 Jun 1999 iaitu pada usia DARA 27 tahun 9 bulan. Dengan pembubaran DARA maka berakhirlah sebuah sejarah dan terbukalah pula sebuah lembaran sejarah yang baru menjelang alaf baru.

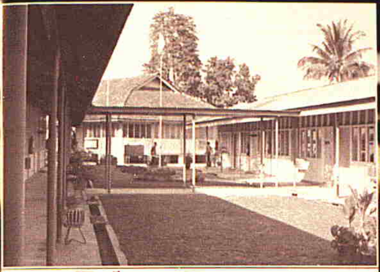

Ibu Pejabat DARA Jalan Teluk Sisek Kuantan

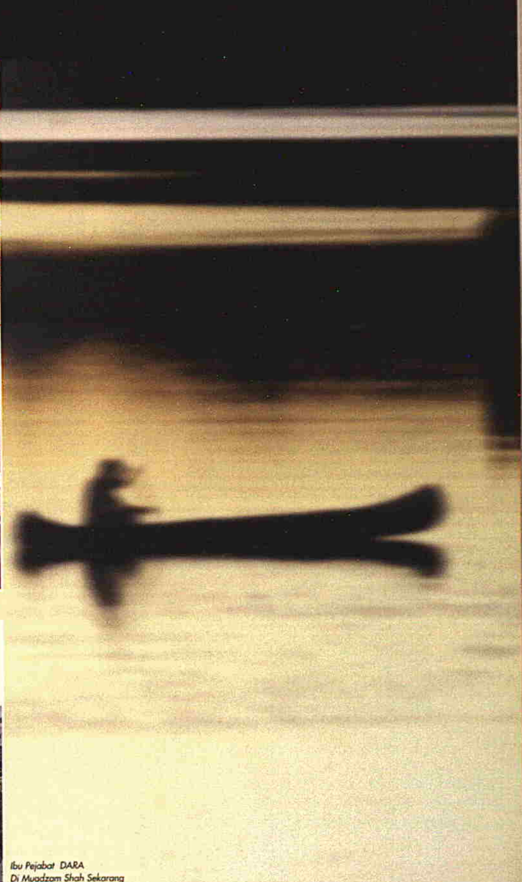

Ibu Pejabat DARA
Di Muadzam Shah Sekarang

Penghijrahan Penduduk Ke Muadzam Shah 1978

Lawatan YAB Dato' Seri Dr. Mahathir Bin Mohamad, Perdana Menteri Malaysia Ke Tasik Chini 1985

Felda Kumai Bera

Pengisahan Sejarah DARA 1997

PEMBANGUNAN ERA DARA

PERTANIAN

Kawasan Pahang Tenggara yang luas membuka peluang di peringkat awal lagi bagi pembangunan sektor pertanian yang boleh diusahakan secara perladangan. Lebih 450,000 hektar kawasan didapati sesuai untuk tujuan pertanian pelbagai tanaman terutamanya kelapa sawit dan getah. Usaha ini telah dilaksanakan malah sebelum kajian pembangunan dijalankan dengan tanaman pilihan kelapa sawit yang diusahakan melalui konsep 'nucleus estate'. Pelan Induk DARA menggalakkan pertanian yang diusahakan secara komersil dengan menggunakan teknologi yang moden. Sepanjang tempoh pewujudannya selama 28 tahun, DARA telah berjaya membangunkan sektor pertanian melibatkan kawasan seluas 367,010 hektar atau 37% daripada keseluruhan kawasan Pahang Tenggara yang berjumlah 1 juta hektar. Angka ini telah melebihi matlamat yang telah ditetapkan dalam Pelan Induk Pahang Tenggara iaitu 340,537 hektar.

FELDA, FELCRA, RISDA dan Lembaga Kemajuan Pertanian Pahang (LKPP) adalah antara agensi-agensi awam yang menjadi peneraju utama pembangunan sektor pertanian di kawasan ini dengan tanaman kelapa sawit meliputi kawasan seluas 307,570 hektar. Pihak swasta juga turut memberi sumbangan kepada pembangunan sektor ini tetapi tidak hanya menumpukan kepada tanaman kelapa sawit sahaja malah tanamannya turut dipelbagaikan dengan teh tanah datar, koko serta padang ragut untuk ternakan lembu daging secara perladangan. Syarikat-syarikat anak dan usahasama DARA turut memainkan peranan yang penting dalam memajukan sektor ini termasuklah dalam usaha mempelbagaikan tanaman. Sehingga kini terdapat 103 buah ladang awam dan 59 buah ladang swasta di seluruh kawasan Pahang Tenggara.

Tanaman padi di kawasan lembah terutamanya di Daerah Rompin yang pada awalnya dibuat secara persendirian telah diperkemaskan apabila siapnya sistem pengairan Tebing Kanan Anak Endau bagi membolehkan para petani menanam dua kali setahun. Tanaman padi juga telah mula dilaksanakan secara perladangan dan komersil melibatkan sektor swasta sepenuhnya. Hasil dari usaha-usaha ini telah terdapat seluas 3,603 hektar kawasan padi di Daerah Rompin yang telah membantu menambahkan hasil pengeluaran beras negara.

Hasil dari penggalakan pelaburan di luar negara yang telah dibuat oleh pihak Kerajaan, Pahang Tenggara turut menerima pelabur-pelabur termasuk dalam bidang akuakultur. Antara projek akuakultur yang terbesar di negara ini ialah projek akuakultur yang diusahakan oleh pelabur asing terletak di bahagian pantai dalam Daerah Pekan iaitu projek ternakan ikan talapia dan belut untuk eksport di atas kawasan seluas 2023 hektar. Projek ini telah menelan belanja kira-kira RM250 juta. Projek ini telah membuka dan menawarkan peluang-peluang pekerjaan kepada anak-anak tempatan dan sudah tentunya meningkatkan pendapatan penduduk-penduduk kampung-kampung tradisional yang berhampiran.

Bagi memperkuatkan pembangunan sektor ini terutama dalam tanaman selain dari tanaman utama kelapa sawit dan getah serta pemprosesan keluaran tanaman-tanaman tersebut, sebuah stesyen penyelidikan yang dikelolakan oleh MARDI telah ditubuhkan sejajar dengan perakuan Pelan Induk DARA. Hasil dari penyelidikannya, MARDI telah berjaya menemui beberapa klon baru tanaman di samping berjaya memperbaiki teknik memproses hasil-hasil pertanian. Beberapa penyelidikan di bidang pertanian turut juga dijalankan oleh beberapa pihak dan telah membuahkan hasil yang menarik. Sebagai contoh, Darabif Sdn. Bhd., sebuah syarikat milik penuh DARA, telah menjalankan percubaan kacukan lembu baka tempatan dengan lembu yang diimport dan telah berjaya menemui baka yang sesuai dengan cuaca tempatan serta mempunyai kadar pertumbuhan yang lebih menggalakkan. Sementara itu, usaha bagi melaksanakan perladangan integrasi turut dilakukan oleh beberapa buah ladang di kawasan ini. Usaha tersebut merangkumi tanaman-tanaman lain seperti anthurium, sentang, jati emas di kawasan ladang kelapa sawit, rotan di kawasan kebun getah, ternakan bebiri dan lembu di kawasan kelapa sawit. Usaha-usaha ini telah menunjukkan hasil yang baik di samping mengurangkan kos penyelenggaraan ladang.

Walaupun kepentingan pertanian kepada pembangunan negara telah diambilalih oleh sektor-sektor pembuatan dan perkhidmatan, namun pembangunan bagi ekonomi kawasan ini, kepentingan pertanian masih terserlah buat masa ini. Sumbangannya kepada pembangunan ekonomi penduduk dan keupayaannya mengharungi kegawatan ekonomi telah menjadikan ianya begitu penting sebagai pemangkin kepada pertumbuhan ekonomi di sektor kedua dan ketiga.

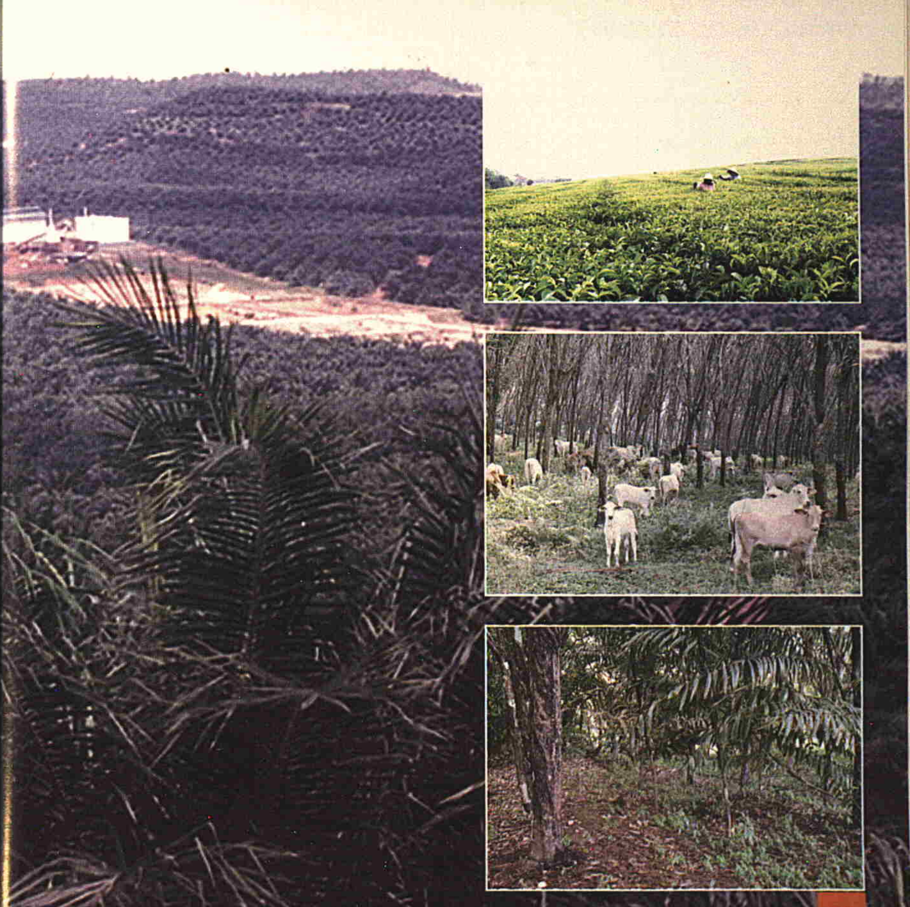

Ladang Tehdara Sdn. Bhd.

Projek Pertanian PPRT

Ladang Ternakan Lembu Pahangbif Sdn. Bhd

Ternakan Ikan Talapia Merah Di Syarikat Song Cheng, Nenasi

Tanaman Koko Di Wilayah Pahang Tenggara

Jelapang Padi Di Daerah Rompin

Lawatan Pengerusi DARA Ke Projek Pengairan Rompin-Endau

Jelapang Padi Di Daerah Rompin

INFRASTRUKTUR

Asas yang penting bagi pertumbuhan ialah penyediaan infrastuktur. Kemudahan infrastruktur yang lengkap akan dapat mempertingkatkan pembangunan dan memesatkan kemajuan ekonomi sesebuah kawasan.

Sejak awal lagi, DARA telah memainkan peranan terpenting dalam merancang, menyelaras dan menyediakan kemudahan infrastruktur bagi kawasan yang baru diterokai. Hasilnya dapat disaksikan pada hari ini dimana kemudahan infrastruktur telah menjadi penggerak dan nadi bagi pertumbuhan dalam pelbagai sektor pembangunan di kawasan ini.

Muadzam Shah sebagai pusat pentadbiran kawasan ini telah dihubungkan dengan bandar-bandar utama di Kawasan Pahang Tenggara dan luar kawasan melalui tiga rangkaian jalan utama yang telah dilaksanakan dengan penuh teliti bagi menjamin keselesaan pengguna dan penduduk. Tiga rangkaian jalan utama ialah jalanraja Tun Abdul Razak sepanjang 145 km, jalanraya Bahau-Keratong (61km) dan jalanraya Ibam-Rompin (73km) merupakan pemangkin kepada pertumbuhan dan pembangunan kawasan ini. Kemudahan infrastruktur ini tidak mengecualikan kampung-kampung tradisional dan kawasan pendalaman sebagai usaha menyokong pertumbuhan ekonomi masyarakat tempatan. Dengan terbinanya jalanraya-jalanraya yang baik pelbagai perkhidmatan pengangkutan dapat beroperasi dengan baik dan lancar. Pembinaan jalan penghubung yang penting di selatan Sungai Pahang iaitu jalan Simpang Guai - Paloh Hinai dengan jarak 110 km dijangka dapat disiapkan sepenuhnya pada pertengahan tahun 2000. Pembinaan ini membolehkan penduduk-penduduk kampung di sebelah selatan Sungai Pahang dihubungkan terus dengan bandar Temerloh dan Pekan. Kerja-kerja penyelenggaraan 1,000 km lebih jalan-jalan yang telah dibina sentiasa dilaksanakan dari masa ke semasa. Begitulah juga dengan kerja-kerja menaiktaraf jalan khususnya jalan-jalan di kampung-kampung tradisional.

Penyediaan kemudahan-kemudahan asas melibatkan projek bekalan air dan bekalan eletrik yang dilaksanakan seiring dengan pembinaan bandar-bandar baru. Sebanyak tujuh projek bekalan air telah siap dilaksanakan dan sehingga akhir 1998 seramai 260,000 penduduk di Wilayah Pahang Tenggara telah mendapat bekalan air bersih. Sementara sistem bekalan elektrik yang di peringkat awalnya menggunakan janakuasa disel telah dipertingkatkan melalui bekalan dari sistem yang lebih baik dan berkeupayaan untuk memenuhi keperluan pengguna. Bandar Muadzam Shah dan kawasan berhampiran telah mendapat bekalan eletrik daripada sistem Grid Nasional yang berupaya memenuhi keperluan perindustrian. Sistem ini sedang diperluaskan ke seluruh Kawasan Pahang Tenggara. Kecuali beberapa kawasan terpencil, hampir seluruh Kawasan Pahang Tenggara telah mendapat bekalan elektrik yang sempurna.

Bagi menjadikan Kawasan Pahang Tenggara ini setanding dengan bandar-bandar lain, perkhidmatan telefon turut disediakan di bandar-bandar dan penempatan-penempatan utama ini. Bagi mempertingkatkan sistem komunikasi yang menggunakan peralatan serba canggih masakini selain sistem yang dibekalkan oleh Syarikat Telekom Malaysia, perkhidmatan telefon "cellular" dari beberapa pembekal utama turut dinikmati oleh penduduk-penduduk wilayah ini. Bandar Muadzam Shah juga telah dihubungkan kepada sistem Jaringan Gentian Optik yang membolehkan perkhidmatan perhubungan yang pantas dan cekap sesuai dengan perkembangan teknologi maklumat masakini.

12 Kuantan
63 Bukit Ibam
63 Muadzam Shah
63
PUSAT
GIATMARA
MUADZAM
SHAH

Dahulu 1982

Dahulu 1975

Sekarang

Sekarang

Jalanraya Kuantan - Segamat

Jalan Kota Bahagia Ke Bera

Jalan Simpang Guai - Paloh Hinai Yang Hampir Siap Pembinaannya

Simpang Bertingkat Jalanraya Ibam - Rompin

Jalan Kampung

Bekalan Elektrik

Loji Bekalan Air Bersih

Perhubungan Telefon

INDUSTRI

Arus perindustrian dalam era globalisasi turut dialami di kawasan ini dan telah menggerakkan jentera pentadbiran DARA dalam menggembeling tenaga seiringan dengan hasrat Kerajaan untuk bersama-sama merealisasikan status negara perindustrian.

Usaha yang tidak mengenal jemu membolehkan DARA menarik para pelabur bukan sahaja dari dalam malah dari luar negara khususnya negara jiran Singapura. Sepanjang 28 tahun kewujudan DARA, seluas 2,740 hektar kawasan telahpun dirancang untuk kegunaan industri dengan menjadikan Bandar Muadzam Shah sebagai pusat industri yang utama bagi wilayah ini. Sehingga kini seluas 96 hektar kawasan telah disediakan terdiri dari 26 hektar bagi Fasa I, 24 hektar bagi Fasa II dan 46 hektar bagi Fasa III. Beberapa syarikat telah menjalankan operasinya terutama di bidang elektronik dan tenunan kain. Ini sekaligus telah mewujudkan peluang-peluang pekerjaan khususnya kepada penduduk-penduduk tempatan. Satu kawasan seluas 200 hektar di Muadzam Shah telah juga disediakan untuk industri seramik yang semakin popular dalam industri pembuatan.

Walaupun usaha menarik pelabur diadakan secara berterusan, namun usaha melahir, membangun dan mempertingkatkan kualiti golongan usahawan Bumiputera sentiasa dipergiatkan. Usaha ini adalah seiring dengan hasrat Kerajaan untuk mewujudkan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera yang berdaya saing, berdaya maju dan berdaya tahan agar golongan ini mampu menghadapi pelbagai cabaran menjelang alaf baru. Seramai 2677 usahawan di pelbagai bidang telah berjaya dilahirkan di bawah program ini sepanjang tempoh pembangunan DARA. Bidang industri makanan dan kejuruteraan telah berkembang di Kawasan Pahang Tenggara. Sebagai sokongan ke arah ini, DARA telah berjaya membina sebanyak 591 unit ruang niaga yang melibatkan bangunan kedai, bengkel dan kilang bertaraf Industri Kecil dan Sederhana.

Tidak sekadar mengadakan kemudahan fizikal, DARA juga telah memperlengkapkan golongan usahawan ini dengan pelbagai ilmu pengetahuan dalam pelbagai bidang melalui program-program kursus, latihan kemahiran, seminar-seminar dan ceramah yang melibatkan jumlah peruntukan yang besar yang menjadi agenda tahunan DARA. Carta didalam Jadual 1 dan 2 menunjukkan bilangan usahawan yang telah menghadiri program latihan anjuran DARA semenjak program tersebut mula dilaksanakan. Sepanjang kewujudan DARA sejumlah 13 pengusaha telahpun menerima bantuan mesin di bawah Program Bantuan Mesin KPLB. Bantuan ini telah dapat mempertingkatkan kualiti perkhidmatan dan seterusnya meningkatkan pendapatan mereka.

Dengan asas yang kukuh yang dibina oleh DARA di sepanjang 28 tahun usianya, program perindustrian dan keusahawanan akan terus menjadi landasan dalam usaha untuk menjadikan Wilayah ini dan Negeri Pahang sebagai sebuah negeri perindustrian yang maju di Koridor Perindustrian Pantai Timur setanding dengan negeri-negeri maju di Pantai Barat.

Kawasan Perindustrian

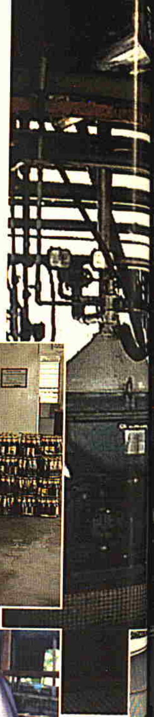

Aktiviti Perindustrian

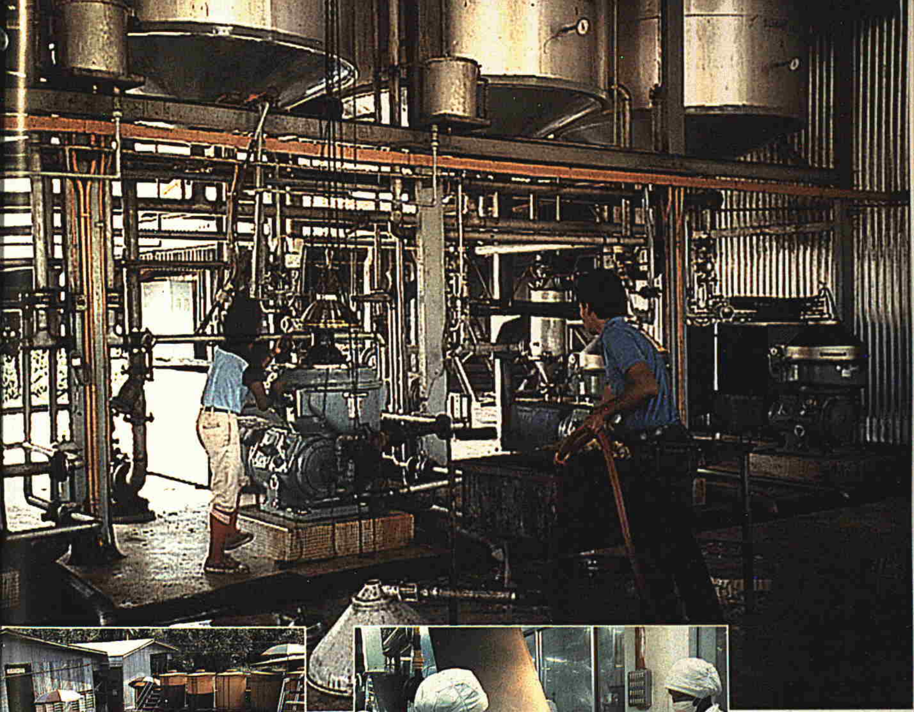

JADUAL 1
PROGRAM LATIHAN SEPANJANG KEWUJUDAN DARA

RANCANGAN MALAYSIA	AKADEMIK	BIDANG LATIHAN DALAM PERKHIDMATAN	KEMAHIRAN	USAHAWAN	JUMLAH
RM2	115	52	171	-	338
RM3	138	206	62	-	406
RM4	-	703	104	356	1163
RM5	-	2084	359	1965	4408
RM6	4	1688	12	3062	4766
RM7	-	524	2004	2022	4550

JADUAL 2
BILANGAN PENGUSAHA/PERNIAGA
YANG WUJUD SEPANJANG KEWUJUDAN DARA

BIL.	JENIS PERUSAHAAN/PERNIAGAAN	JUMLAH
1	Makanan	26
2	Barangan Logam	6
3	Gambar	3
4	Pengiklanan	5
5	Batu Blok	13
6	Bengkel/Kereta/Motor	48
7	Jahitan	34
8	Kimpalan	10
9	Gunting Rambut/Saloon	15
10	Perkhidmatan	42
11	Pemborong	18
12	Ternakan	6
13	Perabot	13
14	Batik	1
15	Runcit	1,232
16	Restoran/Gerai Makan	1,187
17	Pengangkutan	18
	JUMLAH	2,677

PELANCONGAN

Kawasan Pahang Tenggara yang dianugerahi dengan keindahan alam semulajadi membolehkan DARA bergiat sama di dalam memajukan sektor pelancongan. Kedamaian Taman Negeri Rompin-Endau sentiasa menggamit rasa setiap pengunjung untuk menikmati ketenangan dan keindahan flora dan faunanya.

Tasik Chini dengan legendanya dan Tasik Bera dengan khazanahnya sering menjadi sebutan dan tumpuan para pelancong. Pantai yang indah dan bersih menjadi tarikan serta diserikan dengan padang golf yang luas terhampar di persisiran pantai Laut China Selatan. Ianya kini menjadi tumpuan kepada pelancong dan ahli korporat khususnya dari Singapura, Taiwan dan Jepun. Tanjong Gemok telah dibangunkan sebagai pintu masuk ke Pulau Tioman.

Lokasi yang telah tercatat di peta dunia ini sentiasa terpelihara walaupun pembangunan pesat dijalankan. Dengan adanya sektor pelancongan ini ianya secara langsung turut dirasai manfaatnya oleh masyarakat tempatan. Peluang pekerjaan dan peningkatan pendapatan pasti dapat dinikmati.

Sebagai usaha mempromosikan lokasi ini, DARA telah mengadakan pelbagai aktiviti promosi termasuk program tahunan 'Pacuan Empat Roda' dan 'Canoe Fest' yang bercirikan pengembaraan bagi menghayati keindahan alam yang dianugerahkan Tuhan.

Dengan wujudnya usaha bersepadu daripada pelbagai pihak, adalah diyakini pembangunan sektor pelancongan di Wilayah Pahang Tenggara akan terus dipertingkat dan digembelingkan bagi memperkenalkan Malaysia amnya dan Negeri Pahang khasnya sebagai destinasi pelancongan yang menarik dan berpotensi.

Taman Negeri Rompin - Endau

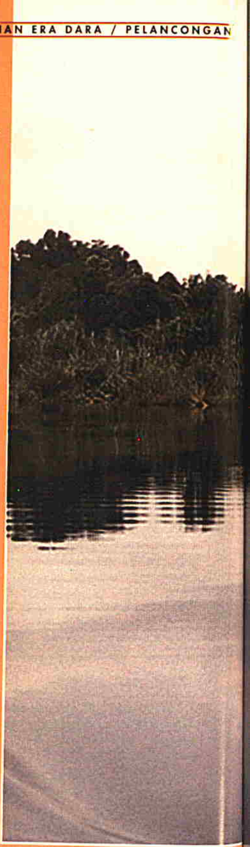

Tasik Chini

Perlancongan Di Tasik Chini

Pelancongan Di Tasik Chini

Berkayak Di Sungai Chini

Canoe Fest - Tasik Chini

Tasik Chini

Hutan Di Sekitar Tasik Chini

Tasik Bera

Pusat Peranginan Lanjut

ntai Lanjut Rompin

Kompleks Jeti Tanjung Gemok

Padang Golf Lanjut

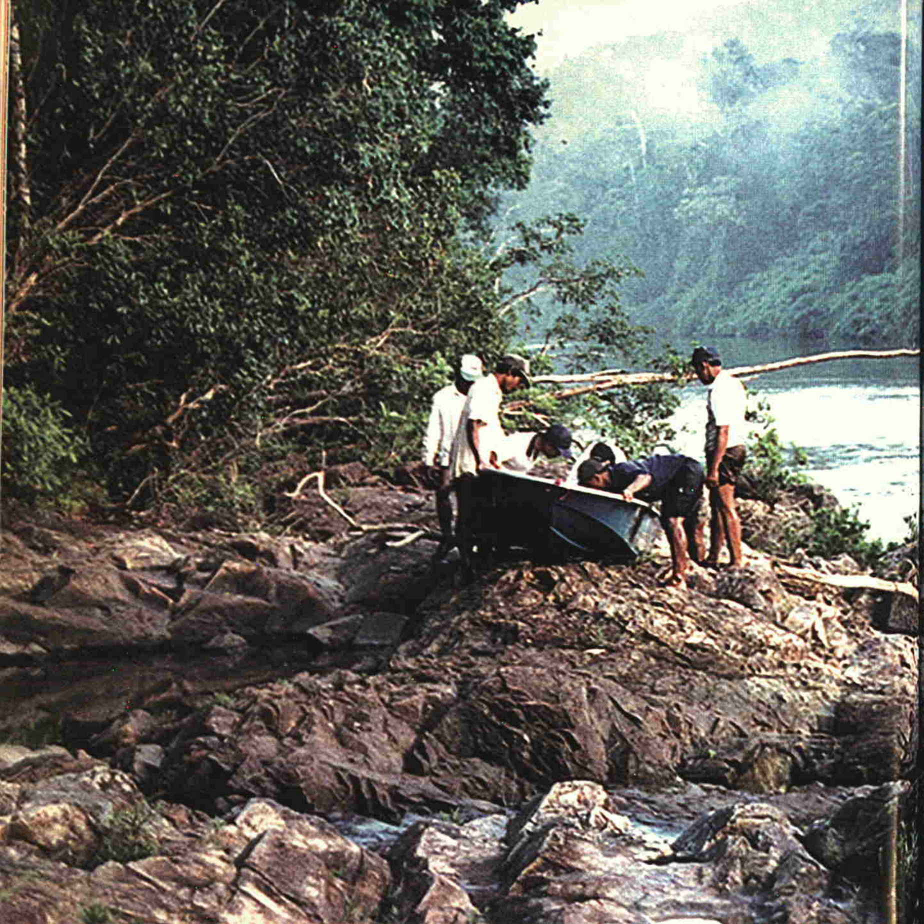

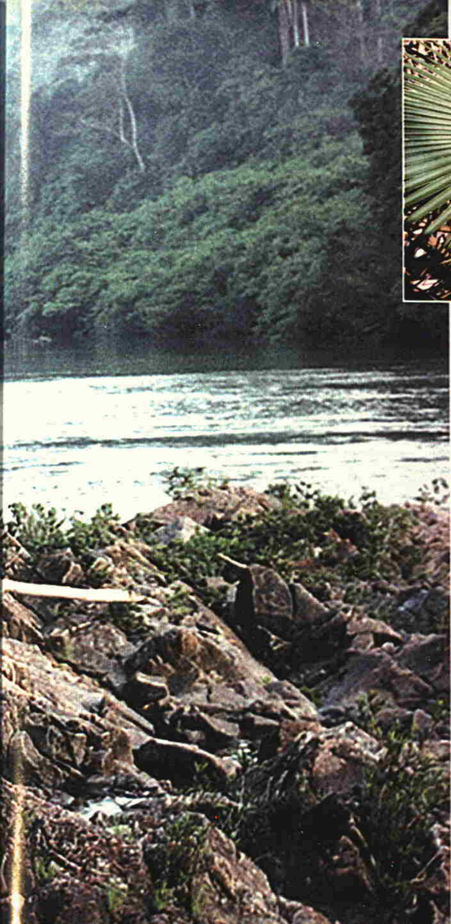

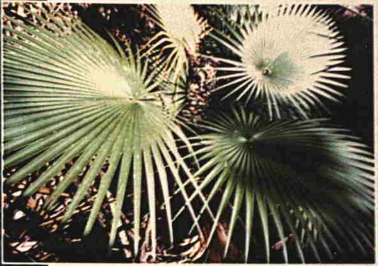

Rompin - Endau

Pacuan Empat Roda Rompin - Endau

PERBANDARAN

Usaha mewujudkan sektor moden sebagai langkah untuk menyusun semula masyarakat selaras matlamat pembangunan negara ketika itu akan dapat dicapai melalui proses urbanisasi. Konsep perbandaran yang diutarakan oleh Pelan Induk mampu membuka ruang yang luas bagi penyertaan kaum Bumiputera dalam sektor perdagangan dan perniagaan. Ianya juga mampu memberi tahap kehidupan yang lebih selesa dan menarik kepada mereka yang berhijrah dari kampung-kampung asal mereka.

Dalam tempoh 28 tahun DARA diwujudkan, sebanyak 17 buah bandar-bandar baru telah dibina sebagai asas kepada pembangunan di sektor moden dan telah membuka pelbagai peluang sosio-ekonomi kepada penduduk. Berkonsepkan penempatan berpusat dalam kawasan "hinterland"nya, segala kemudahan asas termasuk kemudahan awam dan sosial dapat disediakan bagi manfaat penduduk agar ianya menjadi tarikan yang setanding dengan kawasan-kawasan maju yang lain.

Perancangan dan pewujudan bandar-bandar dan kawasan-kawasan penempatan baru dibuat untuk membentuk satu rangkaian hiraki bandar yang berkesan. Muadzam Shah sebagai bandar utama dijadikan pusat wilayah, disokong oleh bandar-bandar hiraki kedua seperti Tun Abdul Razak, Chini serta bandar-bandar kecil dan pusat-pusat perkhidmatan yang lain.

Perancangan yang teliti dan bersistematik telah menjadikan Muadzam Shah sebagai pusat pentadbiran wilayah dan merupakan pusat separa wilayah iaitu bandar tahap kedua di dalam hiraki perbandaran Negeri Pahang. Pembangunan bandar ini telah dirancang bersesuaian dengan fungsinya sebagai pusat wilayah dengan menyediakan segala kemudahan perkhidmatan kepada kawasan persekitarannya bagi menampung penduduk yang berjumlah 273,148 orang. Sehingga kini Muadzam Shah mempunyai perkhidmatan dan kemudahan asas yang setanding dengan bandar-bandar lain termasuk kemudahan kesihatan, pendidikan dan perkhidmatan-perkhidmatan yang lain.

Kepesatan pembangunan perbandaran yang dirancang dipertingkatkan lagi dengan pembinaan kemudahan ruangniaga yang meliputi bangunan kedai, gerai, pasar dan bazar bagi membuka peluang kepada penduduk tempatan bergiat aktif di bidang perniagaan dan perdagangan dan seterusnya menggalakkan pembinaan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera.

Menjelang akhir hayat DARA, sejumlah 3,018 unit rumah kediaman telah siap dibina di mana dari jumlah tersebut sebanyak 1,844 uni telahpun dijual. Usaha-usaha pemuliharaan alam sekitar dan pengekalan alam semulajadi sentiasa dititikberatkan dan diberi penumpuan di dalam pembangunan bandar-bandar di Kawasan Pahang Tenggara. Sistem pembetungan berpusat telah disediakan di setiap bandar. Pembinaan lanskap di bandar-bandar dan kawasan penempatan turut menjadi agenda utama DARA dalam mengekal dan mengindahkan suasana persekitarannya.

Dalam memperkemas dan melicinkan pentadbiran dan perkhidmatan perbandaran, DARA telah diberi kuasa di bawah peruntukan Akta 171 sehingga 31 Disember 1998 bagi menjalankan tugas Pihak Berkuasa Tempatan di kawasan bandar-bandar baru yang telah dimajukan. Mulai tahun 1999 kuasa ini diambilalih oleh Majlis-Majlis Daerah yang berkenaan memandangkan DARA akan dibubarkan.

Selain pembinaan bandar-bandar baru, DARA juga telah diminta merancang dan membangunkan kampung-kampung tradisional yang bertaburan dalam wilayah ini. Hasilnya sebanyak lapan buah pusat perkhidmatan telah diwujudkan. Pusat-pusat perkhidmatan ini dijadikan sebagai pusat pertumbuhan sesuatu kelompok kampung tradisional yang menempatkan beberapa kemudahan awam seperti dewan orang ramai, kedai, bengkel dan masjid.

ersama-sama dengan FELCRA, DARA telah membangunkan sebuah projek Rancangan Kampung Tersusun (RKT) di Salong. Projek ini elibatkan pembinaan rumah, kemudahan-kemudahan awam seperti masjid, kedai, bengkel dan Balai Penghulu serta pemulihan kawasan pertanian. enduduk yang terlibat telah diberi saham atas kawasan pertanian bersamaan 4 hektar tiap-tiap seorang.

i samping itu, bersama-sama dengan FELCRA dan Jabatan Hal Ehwal Orang Asli dan beberapa agensi yang lain pula, DARA telah terlibat dalam membangunkan 3 buah Rancangan Pengumpulan Semula (RPS) Orang Asli iaitu RPS Bukit Serok, RPS Kedaik dan RPS Runcang. Menggunakan konsep pembangunan yang hampir sama dengan RKT kecuali dari segi pembangunan kawasan pertaniannya yang melibatkan kawasan tanah kosong kerajaan rancangan-rancangan RPS ini telah membuahkan hasil yang baik kepada mesyarakat Orang Asli yang memilih untuk menetap di rancangan-rancangan tersebut.

Permandangan Udara Bandar Muadzam Shah

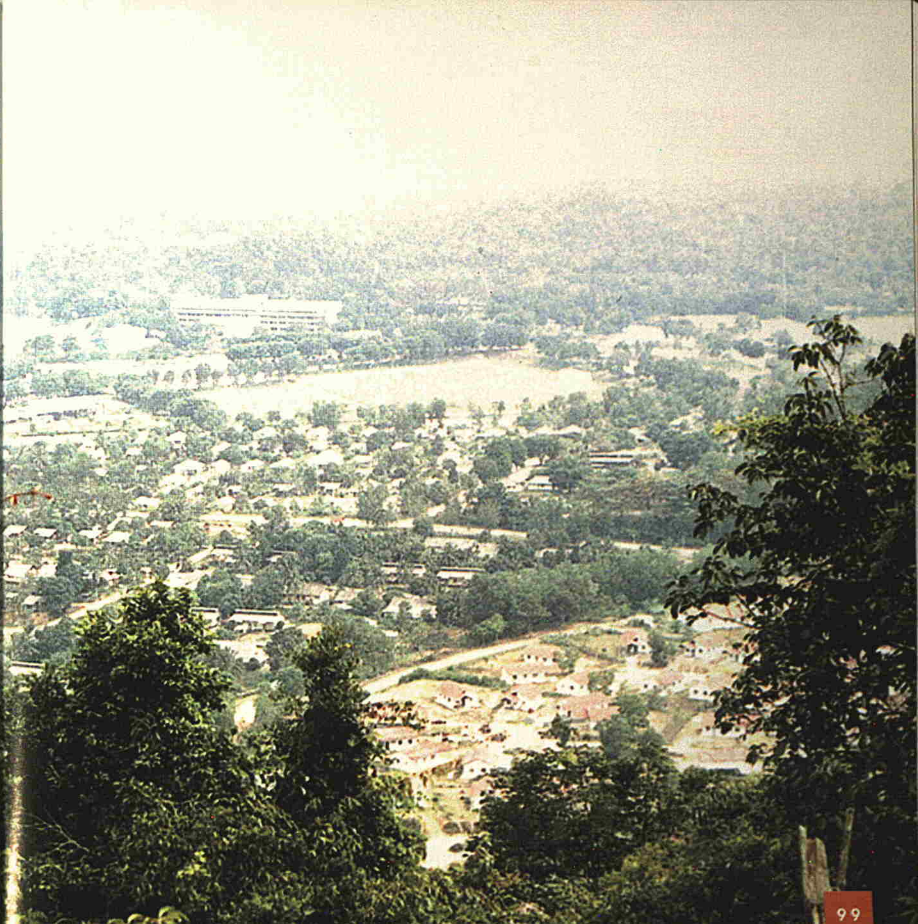

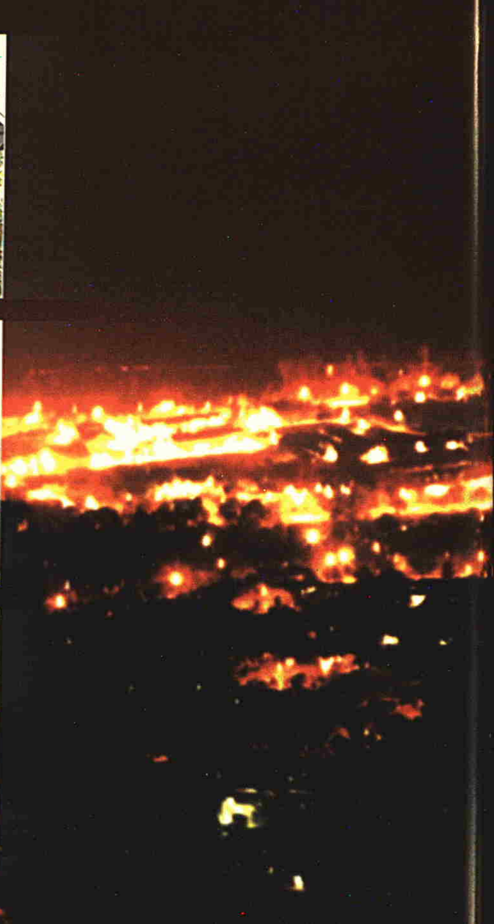

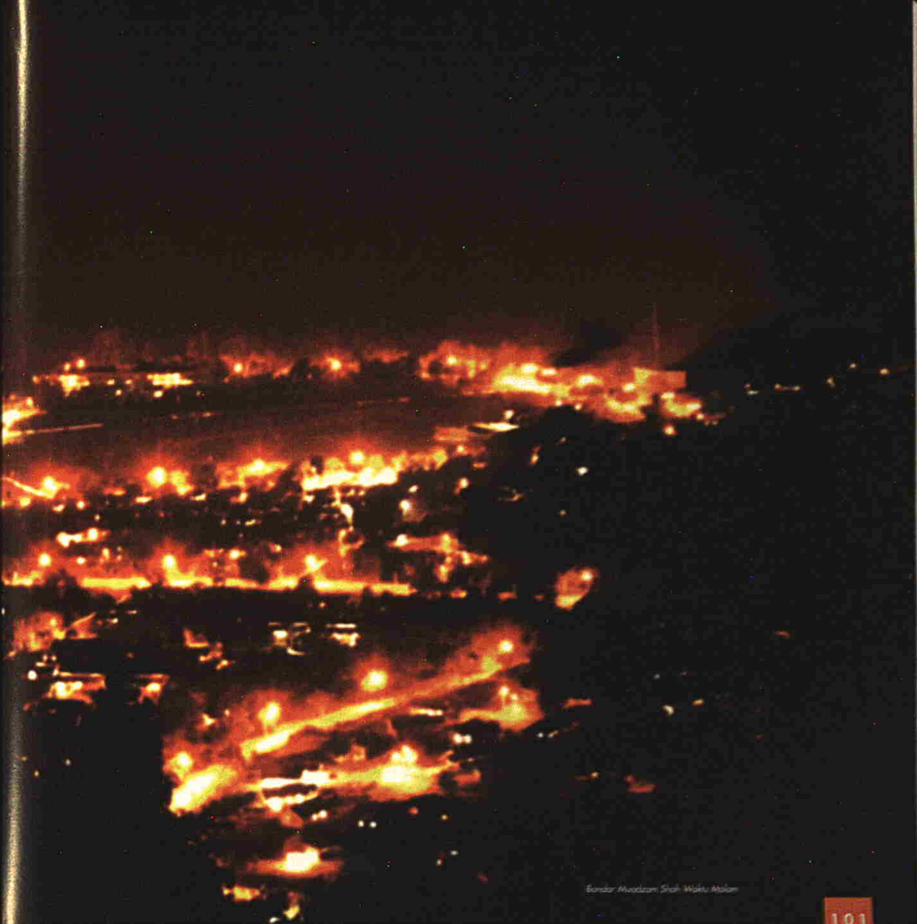

Bandar Muadzam Shah Waktu Malam

HENTIAN BAS DAN TEKSI MUADZAM SHAH

BANK SIMPANAN NASIONAL
GIRO

ROSY
SINGER

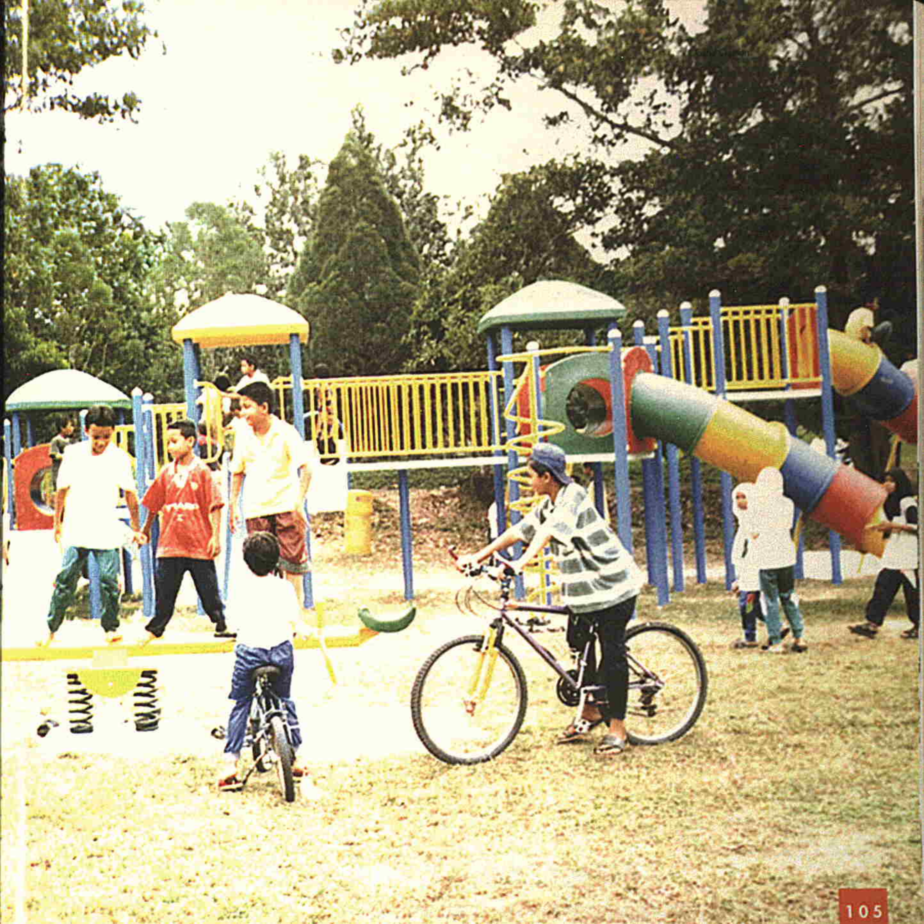

Dewan Besar Muadzam Shah

KEDAI GAMBAR SARAS

ASYBA
DE-JOY COMPUTER CENTRE

PULATIS (Pusat Latihan Islam Muadzam Shah)

GIMS (Galeri Ilmu Muadzam Shah)

HOSPITAL MUADZAM SHAH

Taman Permainan Di Muadzam Shah

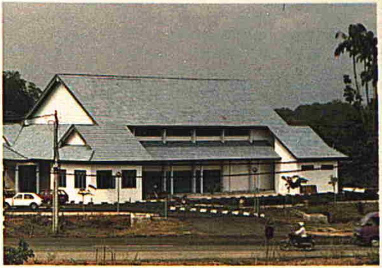

Dewan Orang Ramai Bera

Perumahan Peserta RKT Salong

- ♦ Tabika
- ♦ Sek. Ren
- ♦ Sek. Men
- ♦ Sek. Men.Agama
- ♦ Sek. Men Teknik
- ♦ Maktab Rendah Sains (MRSM)
- □ Pusat Kesihatan
- □ Klinik Kesihatan
- □ Hospital
- ★ Balai Polis
- ★ Pondok Polis
- • Balai Bomba
- Pejabat Pos
- Mini Pos
- Wakil Pos
- Masjid
- Surau
- • Dewan Orang Ramai (DOR)
- • Balai Raya
- o Pej. BKT Zon
- o Ibu Pej. DARA
- o Pej. Daerah
- ■ Padang
- ■ Taman Permainan Kanak-Kanak (TPK)
- ■ Kompleks Sukan
- ■ Gelanggang Tenis
- ■ Gelanggang

STATUS KEMUDAHAN DI BANDAR-BANDAR DI WILAYAH PAHANG TENGGARA

BIL	BANDAR	PENDIDIKAN	KESIHATAN	POLIS	BOMBA
1.	Chini	♦(6) ♦(3) ♦	□	★	–
2.	Paloh Hinai	♦	□	–	–
3.	Ibam	♦ ♦ ♦	□	★	–
4.	Kota Perdana	♦ ♦	□	–	–
5.	Muadzam Shah	♦ ♦(2) ♦ ♦ ♦ ♦	□	★	•
6.	Melati	♦	□	★	–
7.	Kota Bahagia	♦ ♦	□	★	–
8.	Kota Shahbandar	–	–	–	–
9.	Chenderawasih	♦ ♦	□	★	–
10.	Perwira Jaya	♦(3) ♦	□	–	–
11.	Perantau Damai	♦(3) ♦(2) ♦	□	–	–
12.	Chanis	♦ ♦	□	–	–
13.	Tun Abdul Razak	♦(6) ♦(5) ♦	□	★	–
14.	Selancar	♦(2) ♦	□	–	–
15.	Seladang	♦ ♦	□	–	–
16.	Bera	♦(4) ♦(3) ♦	□	★	–
17.	Kerayong	♦ ♦	□	★	–
18.	Tembangau	♦	□	–	–

POS	KEAGAMAAN	DEWAN ORANG RAMAI (DOR)	PEJABAT BAHAGIAN KERAJAAN TEMPATAN	REKREASI	LAIN-LAIN
✉	☾(5) ☾	•	✪	■ ■	Pasar, Stesen Bas
–	☾	•	–	■ ■	–
✉	☾	•	–	■ ■	Pasar, Rumah Rehat
–	☾ ☾	•	–	■	–
✉	☾ ☾(2)	•(2)	✪ ✪	■ (4) ■ (14) ■	JPJ, JBA, Pej. Kadhi, Kajicuaca, Telekom, TNB, Pej. Hutan, Pej. Penghulu, Pej. Felda, R. Rehat, R&R, Galeri Ilmu, Kelas Agama M. Shah, Hentian Bas, Pasar, Perpustakaan, Bank, Pusat Islam Muadzam Shah.
–	☾	–	–	■ ■	–
–	☾	•	–	■ ■	–
–	☾	–	–	■ ■	–
–	☾	•	–	■ ■	–
✉	☾ ☾(2)	•	✪	■ ■	Pasar
✉	☾(3)	•(3)	–	■	–
✉	☾(2)	•	–	■	–
✉	☾(5) ☾	•	✪	■ ■	Pasar, Stesen Bas, Sek. Agama Rakyat, Bank
✉	☾ ☾(2)	–	–	■	–
✉	☾ ☾	•	–	■	–
✉	☾(3) ☾	•	✪	■(3) ■	Pasar
✉	☾	•	✪	■	Pasar, Stesen Bas, Perpustakaan Awam
✉	☾(2)	•(4)	–	■ (2)	–

PELABURAN DARA

Dengan berpandukan salah satu objektif asal Pelan Induk Pahang Tenggara untuk menubuhkan perusahaan, pertanian dan perhutanan secara besar-besaran dengan menggunakan teknologi dan pengurusan yang cekap, DARA telah turut terlibat dalam projek-projek pelaburan sejak awal penubuhannya lagi. Penglibatan DARA dalam projek-projek ini bertujuan untuk menjadi pencetus dan pemangkin bagi perkembangan seterusnya di dalam bidang ini serta juga untuk meningkatkan penyertaan serta mewujudkan usahawan Bumiputera di dalam bidang perdagangan dan perindustrian selaras dengan Dasar Ekonomi Baru.

Sejajar dengan itu dari tahun 1971 hingga ke akhir tahun 1998, DARA telah terlibat dengan penubuhan dan aktiviti 18 buah syarikat. Syarikat-syarikat ini bergiat dalam sektor perhutanan, pertanian, ternakan lembu, pembinaan, kuari serta aktiviti-aktiviti yang berkaitan dengan perniagaan.

Dalam sektor perhutanan enam buah syarikat menjalankan operasi pembalakan, kompleks perkayuan berasaskan kawasan hutan kekal dan juga pengeluaran komponen rumah siap sedia. Walaubagaimanapun, saham DARA dalam dua kompleks perkayuan telah dijual manakala operasi empat buah syarikat lagi telah diberhentikan.

Dalam sektor pertanian pula, DARA telah terlibat dalam penubuhan lima buah syarikat. Dari jumlah ini dua buah syarikat tidak memulakan operasinya manakala tiga buah syarikat lagi telah berjalan dengan baik sehingga kini.

Dua buah syarikat yang menjalankan aktiviti ternakan lembu daging masih beroperasi sehingga kini. Namun begitu prestasi sektor ini tidak menggalakkan dan kedua-dua syarikat ini sedang dalam proses penswastaan.

Dalam sektor pembinaan dan perniagaan am, saham DARA dalam syarikat pengeluar batu bata telah dijual, operasi sebuah kuari telah diswastakan manakala sebuah syarikat lain yang memproses batu serpentine sedang dalam proses penggulongan. Dengan itu, penglibatan DARA dalam bidang ini hanya diteruskan oleh dua buah syarikat lagi yang masing-masing bergiat dalam bidang kuari/kerja-kerja awam dan perniagaan am.

Oleh yang demikian, sehingga kini syarikat anak/sekutu DARA yang masih beroperasi berjumlah tujuh buah. Maklumat ringkas mengenai syarikat-syarikat ini adalah seperti di dalam Jadual 1 berikut.

MAKLUMAT RINGKAS SYARIKAT ANAK / SEKUTU DARA

BIL	NAMA SYARIKAT	BIDANG PERNIAGAAN	SAHAM DIBENAR (RM)	SAHAM BERBAYAR (RM)	EKUITI DARA (%)
1.	BINADARA SDN. BHD.	PEMBINAAN DAN KUARI	2,000,000	937,002	100
2.	PASARANIKA DARA SDN. BHD.	PERNIAGAAN AM	5,000,000	4,582,641	100
3.	DARABIF SDN. BHD.	TERNAKAN LEMBU	10,000,000	9,652,381	100
4.	PAHANGBIF SDN. BHD.	TERNAKAN LEMBU	5,000,000	3,866,669	70
5.	SAWIRA SDN. BHD.	LADANG KELAPA SAWIT	45,000,000	35,000,000	51
6.	DARA LAM SOON SDN. BHD.	LADANG KELAPA SAWIT	35,000,000	34,000,000	40
7.	TEHDARA SDN. BHD.	LADANG KELAPA SAWIT/TEH	16,000,000	15,840,000	40

Bagi tahun berakhir 31 Disember 1998, syarikat-syarikat ini secara keseluruhannya telah mencatatkan perolehan berjumlah RM 136.52 juta dimana keuntungan sebelum cukai berjumlah ialah RM 53.84 juta.

Tehdara Sdn. Bhd.

Pahangbif Sdn. Bhd.

Binadara Sdn. Bhd.

Sawira Sdn. Bhd.

SOSIAL

Untuk mengimbangkan kemajuan fizikal, program-program pembangunan sosial dan kerohanian berjalan seiring bagi kesejahteraan penduduk di wilayah ini. DARA telah mengadakan program kerohanian, pendidikan, keusahawanan dan kemasyarakatan. Pelbagai aktiviti telah berjaya dilaksana bagi memupuk dan mewujudkan satu masyarakat yang cerdas dan cergas. Sukan Hari Pekerja, Ekspedisi Berbasikal dan Berkayak, pertandingan-pertandingan sukan di pelbagai peringkat umur telah berjaya dianjurkan.

Wujudnya 'Rumah Nur Hidayah' adalah untuk memberi peluang kepada kanak-kanak yang kurang bernasib baik untuk menikmati kehidupan yang lebih selesa dan sempurna. Rumah bakti ini yang berkonsepkan keluarga angkat telah diuruskan oleh Jawatankuasa Tabung Kanak-Kanak Daif Wilayah Pahang Tenggara.

Dalam usaha membasmi kemiskinan, DARA turut berperanan dalam menjayakan Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT). Pelbagai bantuan dan sokongan telah disumbangkan kepada kumpulan sasar yang meliputi bidang pertanian, penternakan, industri kampung dan bantuan perumahan. Usaha DARA ini telah dapat merubah kehidupan golongan ini ke arah yang lebih terjamin. Sejak awal program ini dilancarkan pada tahun 1991 sejumlah 836 orang di Kawasan Pahang Tenggara telah mendapat faedah dan manfaatnya.

Masyarakat Orang Asli yang merupakan sebahagian dari penduduk wilayah ini juga tidak tercicir dari arus permodenan. Projek-projek sosial, kursus-kursus Pembangunan Keluarga dan Kefahaman Islam dan program-program kesihatan sentiasa diadakan agar mereka juga turut menikmati faedah kewujudan DARA. Ke arah peningkatan taraf sosial penduduk, DARA juga turut berperanan dalam merealisasikan sebanyak 3 buah penempatan RPS yang telah diwujudkan di Pahang Tenggara dengan tidak mengabaikan penempatan-penempatan asal mereka.

Program-program yang telah diadakan ini telah menampakkan kesan yang positif kepada masyarakat. Gejala-gejala sosial di kalangan remaja telah dapat dikurangkan dan dibendung. Program PPRT telah dapat mempertingkatkan pendapatan dan mampu mengeluarkan mereka daripada belenggu kemiskinan. Pada peringkat awal penubuhannya, DARA telah menyediakan biasiswa kepada pelajar-pelajar yang cemerlang untuk melanjutkan pelajaran ke pusat-pusat pengajian tinggi dan ramai di kalangan mereka yang telah diambil bertugas di DARA.

Bagi golongan belia yang kurang cemerlang di bidang akademik, mereka diberi peluang di bidang kemahiran dengan DARA menaja latihan mereka di Pusat Latihan Belia Dusun Tua dan Institut Latihan Perindustrian. Mereka ini telah dilatih di dalam pelbagai bidang kemahiran berdasarkan keperluan tenaga separuh mahir yang menjanjikan peluang pekerjaan samada di sektor Kerajaan atau swasta sebaik sahaja mereka tamat kursus. Sepanjang pewujudan DARA terdapat seramai 43 belia telah terlibat di kedua-dua pusat latihan ini. Ada di antara lepasan ini telah berjaya membuka perniagaan sendiri.

Kewujudan Pusat Giat MARA menambahkan lagi peluang-peluang latihan kemahiran khususnya bagi golongan belia. Selain itu DARA juga pernah mewujudkan program latihan sambil kerja.

Dengan adanya program sebegini, ianya telah dapat membendung masalah sosial yang berlaku di Kawasan Wilayah Pahang Tenggara. Walau bagaimanapun program-program khusus yang berbentuk kerohanian dan bina semangat saban tahun diadakan bagi menyedar dan menghindarkan golongan belia dari terus terjebak dengan gejala sosial yang melanda negara.

Semua program-program yang dilaksanakan melibatkan peruntukan kewangan yang besar yang diperolehi daripada Kerajaan Pusat melalui KPLB. Dengan latihan dan kursus-kursus yang telah dilaksanakan, ianya telah dapat menampung keperluan tenaga separuh mahir khususnya di sektor perindustrian di Kawasan Pahang Tenggara.

Falsafah Pembangunan Luar Bandar telah dilancarkan oleh Kerajaan memerlukan anjakan paradigma yang berteraskan kepada pengwujudan masyarakat luar bandar yang berdaya tahan, berinisiatif, berilmu dan memiliki nilai-nilai murni. Melalui falsafah inilah lahirnya program Gerakan Desa Wawasan yang mengimpikan kawasan luar bandar sebagai satu kawasan yang maju, menarik dan menguntungkan. Gerakan ini cuba mengimbas kembali tradisi kemuafakatan yang diamalkan dahulu supaya desa dapat dimajukan mengikut acuan mereka sendiri.

Ekspedisi Berbasikal

Masjid Kampung Jawa, Kuala Rompin

Aktiviti Gimnastik

Sumbangan Kepada Anak Yatim Rumah Nur Hidayah

Sime Tyre

FORUM PERDANA
SEMPENA MAAL HIJRAH 1417

Bantuan Kepada Masyarakat Orang Asli

Dewan Orang Ramai Chenor Seberang

RPS Kedaik

Pengislaman Orang Asli

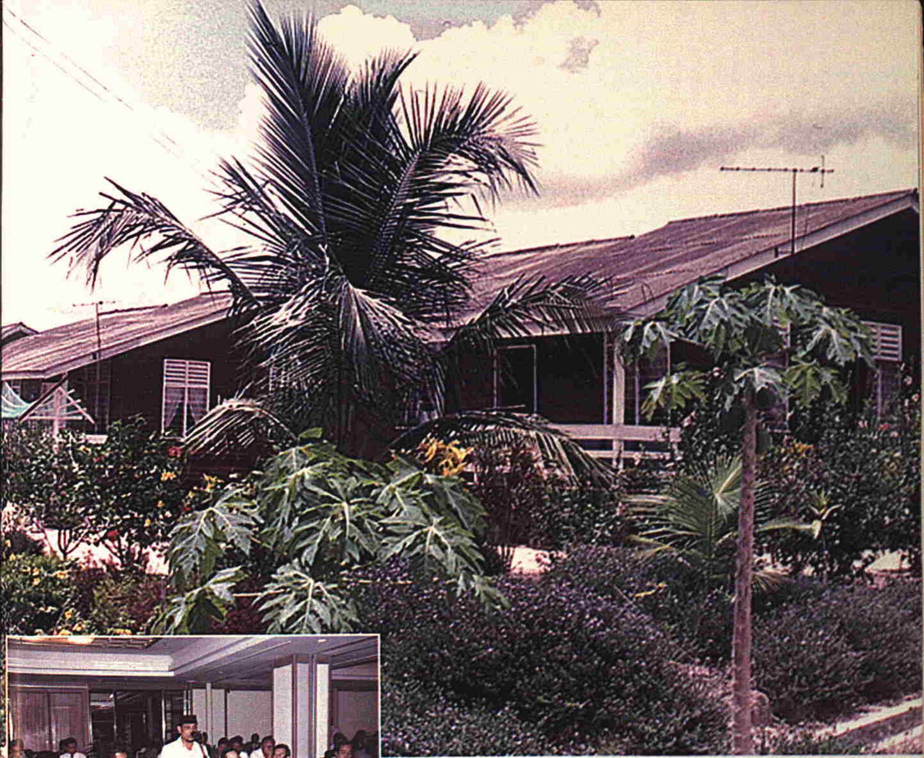

Kediaman Yang Damai

Seminar Dengan Pengurus-Pengurus Ladang

PROGRAM PEMBANGUNAN RAKYAT TERMISKIN

Semasa pelancaran Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT) pada tahun 1991, seramai 1,192 Ketua Isi Rumah (KIR) daripada penduduk Wilayah Pahang Tenggara telah didaftarkan sebagai peserta PPRT yang layak menerima bantuan PPRT. Bagi tempoh masa dari 1991 hingga 1994 bantuan yang disalurkan ialah bantuan bot, enjin, jaring, mesin batu blok, projek pertanian, projek infrastruktur serta pembinaan tandas curah dan bekalan air. Pada tahun 1995 dan 1996, peruntukan telah diberikan bagi projek perumahan yang melibatkan kerja pembaikan rumah sedia ada dan pembinaan rumah baru. Sementara bagi tahun 1997 hingga 1998 pula hanya peruntukan bagi projek ekonomi sahaja yang telah diterima oleh DARA.

Prestasi perbelanjaan bagi tempoh masa dari 1991 hingga 1998 adalah amat baik di mana daripada jumlah RM4,570,000 peruntukan untuk projek ekonomi dan infrastruktur yang diterima, sebanyak RM4,439,418 telahpun disalurkan kepada penerima/peserta PPRT. Sementara bagi projek-projek perumahan untuk tahun 1995 hingga 1996, kesemua peruntukan yang diterima berjumlah RM1,840,000 telahpun habis dibelanjakan.

Objektif utama projek PPRT ini iaitu mengurangkan jumlah peserta PPRT juga telah dapat dicapai, di mana semakan terakhir Daftar PPRT/AIM pada April 1999 mendapati jumlah peserta PPRT di Wilayah Pahang Tenggara adalah seramai 345 KIR, tetapi hanya seramai 201 KIR yang produktif dan layak menerima bantuan.

SENARAI PPRT

Tahun	KIR
1991	1,192
1999	201

Bantuan Benih Anak Ikan

Kawasan Perumahan PPRT

Bot Bantuan PPRT

Kemudahan Perhubungan Luar Bandar

PEMULIHARAAN ALAM SEKITAR

Dalam mengejar pembangunan, penjagaan alam sekitar tidak diabaikan. Malah ianya telah mendapat perhatian penting dalam perakuan Pelan Induk. Bagi menjamin sumber hutan dapat diusaha secara berterusan, dua buah kawasan hutan telah diwartakan sebagai Kawasan Ladang Hutan (TFL). Kawasan ini seluas 121, 740 hektar telah diusahakan secara konsesi oleh syarikat milik Kerajan Negeri. Dalam Pelan Induk kaedah pembalakan yang dicadangkan ialah penebangan berpilih sebanyak 20% dari semua spesis dalam satu-satu kawasan dan diulang tiap-tiap lima tahun. Namun kajian semula yang dijalankan mencadangkan supaya 50% daripada pokok yang mencapai saiz tertentu ditebang dan akan kembali semula ke tempat yang sama dalam tempoh 25 tahun untuk pusingan kedua. Cadangan ini adalah bagi mengurangkan kesan hakisan dan meminimakan gangguan kepada hidupan liar.

Beberapa kawasan hutan paya dan tanah tinggi seluas kira-kira 26,253 hektar yang kaya dengan pelbagai spesis kayu yang bernilai juga telah dikenalpasti dan diperakukan supaya dijalankan pembalakan secara terkawal. Di samping itu seluas 61,590 hektar kawasan lain dikenalpasti sebagai kawasan tadahan hujan yang dicadang disimpan kekal bagi menjamin bekalan air yang berterusan.

Bagi mengekalkan kepelbagaian biologi, penyelidikan dan rekreasi, tiga kawasan telah diwartakan sebagai Rezab Mergastua dan Taman Negara yang meliputi kawasan seluas 69,530 hektar. Sehingga kini kawasan-kawasan ini telah menjadi tempat tarikan pelancongan. Kedatangan mereka adalah sebagai pelancong alam semulajadi, pencinta alam atau sebagai penyelidik. Hasil penyelidikan mereka telah mendapat beberapa spesis baru tumbuhan dan hidupan termasuk spesis-spesis yang sukar ditemui atau hampir pupus di tempat-tempat lain.

Di samping penjagaan dan pengawalan sumber yang sedia ada, DARA melalui kuasa perancangan yang diberi oleh Kerajaan Negeri telah berusaha mengawal pembangunan terutama pembinaan kilang-kilang kelapa sawit supaya diletakkan di tempat-tempat yang kurang mencemarkan terutama kepada punca air. Tapak-tapak industri yang disediakan dilengkapkan dengan kawasan penampan (buffer). Kawasan-kawasan penempatan akan dilengkapi dengan lanskap yang selain berfungsi untuk pengindahan, ianya juga berfungsi sebagai penyerap sebahagian pencemaran yang dikeluarkan oleh aktiviti industri. Semua pembangunan ini telah dirancang demi menjadikan kawasan-kawasan penempatan dalam wilayah ini sesuai untuk didiami.

Taman Tasik Bandar Chini

Taman Tasik Muadzam Shah

KEMUDAHAN PENDIDIKAN DI MUADZAM SHAH

DARA berhasrat untuk menjadikan Muadzam Shah sebagai pusat kecemerlangan pendidikan. Ke arah itu pelbagai kemudahan telah dirancang. Dengan bantuan dan sokongan beberapa pihak maka sebahagian daripada kemudahan dan infrastruktur telah siap tersedia.

Sehingga kini Muadzam Shah telah mempunyai enam buah sekolah, tiga buah daripadanya ialah sekolah berasrama penuh. Kesemua sekolah ini dapat menampung seramai 4,380 murid yang terdiri daripada 1,519 murid sekolah rendah dan 2,861 murid sekolah menengah. Seramai 2,002 murid sekolah menengah tinggal di asrama sekolah. Walau bagaimanapun, dengan pertambahan asrama dan bilik darjah yang baru siap atau dalam pembinaan sekarang, keseluruhan tiga buah sekolah asrama penuh dapat menyediakan tempat untuk 3,028 orang pelajar yang terbahagi seperti berikut:-

a) **Sekolah Harian:**

Sekolah Rendah	-	Dua buah dengan 1,519 pelajar
Sekolah Menengah	-	Sebuah dengan 1,245 pelajar (termasuk 386 pelajar tinggal di asrama)

b) **Sekolah Asrama Penuh**

Sekolah Menengah Teknik	-	Sekarang 532 pelajar Maksima 1,520 pelajar (2001)
Sekolah Menengah Agama	-	Sekarang 605 pelajar Maksima 760 pelajar (2001)
Maktab Rendah Sains MARA	-	Sekarang 479 pelajar Maksima 748 pelajar (2001)

Bagi meningkatkan kemahiran dalam bidang pertukangan sebuah Pusat Giat MARA telah ditubuhkan. Pusat ini dapat mengambil 150 orang pelatih pada satu-satu masa. Dari segi kemahiran pengurusan pula sebuah pusat yang dinamakan Galeri Ilmu Muadzam Shah (GIMS) telah dibuka. Ianya sudah beroperasi bagi tujuan latihan kemahiran kepada penduduk dan telah dilengkapi dengan kemudahan seperti komputer, makmal bahasa, dewan kuliah, bilik mesyuarat, perpustakaan dan kemudahan asas yang lain.

Untuk meningkatkan lagi kualiti pendidikan di wilayah ini Kerajaan Negeri Pahang telah bersetuju dan meluluskan satu tapak seluas 60 hektar di bandar Muadzam Shah untuk pembinaan sebuah politeknik. Ini adalah bagi membantu dan meningkatkan pengetahuan teknikal serta keupayaan sumber manusia di negara ini.

Kemudahan infrastruktur lain yang dapat membantu meningkatkan mutu pendidikan di wilayah ini adalah sistem perhubungan elektronik yang canggih dengan siapnya sistem Jaringan Gentian Optik (Fibre Optic). Ianya bukan sekadar mempercepatkan sistem dan kemudahan komunikasi tetapi lebih daripada itu ia membolehkan penggunaan teknologi maklumat dan pendidikan jarak jauh.

Sejajar dengan keperluan dan kehendak pendidikan semasa, dan dilihat pada lokasi bandar Muadzam Shah, ianya jelas menggambarkan suasana perkembangan pendidikan yang amat pesat. Ianya mudah dihubungi melalui sistem perhubungan dan kemudahan infrastuktur yang telah disediakan. Tambahan pula persekitaran Muadzam Shah yang jauh dari gejala sosial bandar, tiada pencemaran dan sebagainya membuatkan ianya lebih aman dan tenteram. Suasana dan faktor inilah membuatkan Muadzam Shah amat sesuai untuk dijadikan sebagai pusat kecemerlangan pendidikan bagi menampung keperluan semasa negara.

Galeri Ilmu Muadzam Shah

MRSM Muadzam Shah

Sekolah Menengah Kebangsaan Agama Pahang

Tadika

Sekolah Rendah

TERIMAAN PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN DARA SEJAK PENUBUHAN HINGGA PEMBUBARAN

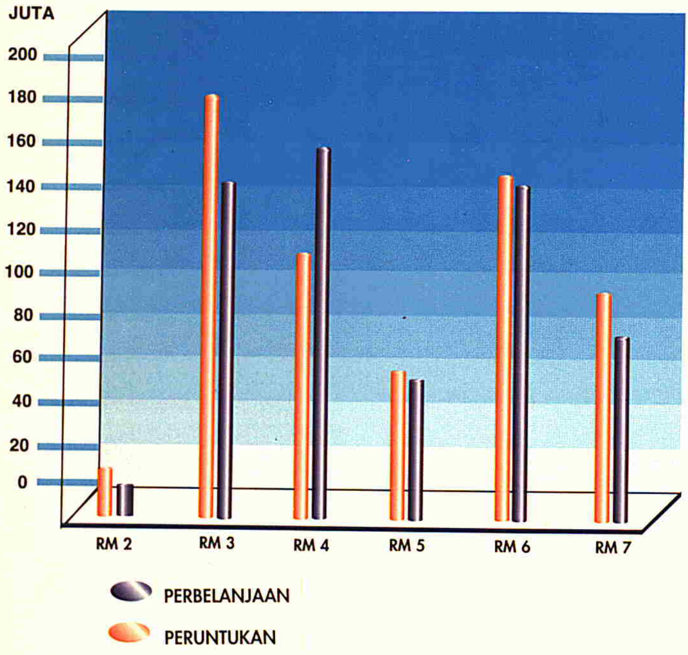

LAWATAN DIRAJA KE WILAYAH PAHANG TENGGARA

Ibam 1974

Ibam 1977

Muadzam Shah 1983

Tabung Haji Kota Bahagia 1985

Ibu Pejabat DARA 1987

Felda Selendang 1989

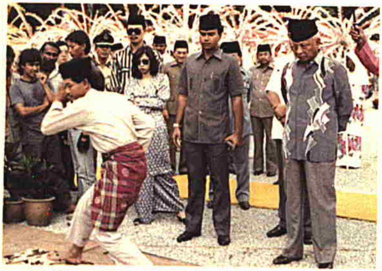

Kerayong 1989

Pos Iskandar 1989

Tanjung Gemuk 1991

Forum Perdana Di Muadzam Shah

Muadzam Shah 1997

Muadzam Shah 1999

JASAMU DIABADIKAN

Merealisasikan satu impian bukan lagi khayalan. Terpampang gagah hasil adunan selama 28 tahun. Ilham Bapa Pembangunan dicanai rapi untuk melihat anak watannya seiring maju di bumi bertuah. Segalanya terlaksana dan terbentuk indah dengan infrastruktur yang sempurna.

DARA kesayangan kita ini ternyata telah dewasa. Ia perlu dibebaskan untuk berdikari, untuk mencorak warna hidupnya sendiri di dalam mengharungi abad yang mendatang. Kita semua melihat DARA terus unggul dan bahagia. Kita harus merelakan keadaan ini bukan kerana benci tetapi sayang. Perpisahan ini wajarlah ditangisi bersama. Satu tangisan bangga. Bangga kerana berjaya mendewasakan DARA, idola yang menjadi sebutan dan rebutan. Kita berhak berbangga dengan keadaan ini.

Kalian adalah sebahagian daripada kejayaan ini. Kalianlah yang telah meredah hutan belantara, tidur bersama nyamuk dan unggas, menggaris sempadan pembangunan, berjemur dipanas terik, menghidu debu dan asap serta segala kepayahan yang tidak tertulis. Itulah kalian, insan yang sepatutnya dinamakan wira pembangunan, insan yang separuhnya dikorbankan untuk pembangunan ini.

Terdidik kini DARA yang telah dewasa, berbekal ilmu dan kejayaan hasil adunan pelbagai bangsa. Mereka semua adalah sebahagian daripada kita dan kita adalah pewaris tunggal kepada pembangunan ini. Kita semua berhak berbangga dengan kejayaan yang ada kini. Kita juga bertanggunjawab untuk meneruskan agenda pembangunan ini.

Dunia tidak akan melupakan kejayaan ini. Kalian yang masih setia adalah sebahagian daripadanya. Kalian telah lalui berbagai kesulitan dan kepayahan untuk mendewasakan DARA ini. Kasih sayang yang tidak pernah berubah sehingga kini. Kalianlah yang telah dan akan terus merwarnai wilayah ini dengan berbagai kejayaan dengan penuh dedikasi dan rasa tanggungjawab. Tanpa rasa tamak dan individualistik. Perngorbanan yang tidak menuntut pembalasan. Mencanai kejayaan untuk generasi muka untuk penduduk Wilayah Pahang Tenggara. Hasil dan nikmat untuk dinikmati bersama.

Melepaskan DARA dan menyerahkan tanggungjawab kepada gabungan barunya bukan bererti kita berpisah dengannya. Kita tetap merupakan sebahagian daripada kehidupan DARA yang baru. Kita dan DARA tidak akan berpisah. Syukur kepada ALLAH yang telah mentakdirkan kita bersama menjaga dan mendewasakan DARA yang tercinta ini. Terima kasih kepada semua. Kepada yang terpaksa berpisah, halalkan segala pengorbanan kalian dan doakanlah kami akan terus gemilang bersama keluarga DARA yang baru.

لمباݢ كماجوان ڤهڠ تڠݢارا

PEGAWAI DAN ANGGOTA PERKHIDMATAN DARA 1999

Lagu Setia yang abadi
dari segenap degup jantung
dan denyut nadi untuk sebuah nama.....
D. CR. (...........)

I.

Tiba-tiba telah datang perkhabaran
bahawa kisah kita
telah sampai ke akhirnya
maka aku ....kini telah kehabisan daya
untuk berbuat apa-apa

Sesungguhnya ia tidak bisa ditafsir
setelah kebenaran membawa makna
berapa getir
menghadapi saat ini
murung dan nestapa
bersama air mata yang bertampung
laksana kehilangan sesuatu yang amat berharga
terlalu lewat untuk mimpi pertolongan
kerana kau adalah wadah pembangunan
sedang aku serta sekelian para peneroka
adalah tangan-tangan yang bekerja
dengan perkasa
meneroka hutan belantara
demi merealisasikan impian
seorang negarawan
Bapa Pembangunan

II.

Fikiran ini bersilang
di antara enggan dan keterpaksaan
enggan menerima ketentuan
tetapi terpaksa merelakan
kerana demikian hakikat
setiap permulaan pasti menemui noktah akhiran
laksana daun - daun dari pohon
tiba saatnya akan keguguran
diterbang angin musim
hanyalah upayaku
mengutip butir - butir kenangan masalalu
masa yang singkat
menaburkan janji
di beranda waktu
aku jadi sendiri....
sendiri.......
dalam simponi yang hilang

III.

Masa kini yang perlu ditafsirkan
masa depan yang perlu difikir
dengan tajam mata fikir
dengan matlamat yang tersirat
untuk memartabatkan wilayah ini
dengan bakatnya dan dimensi baru
membentuk entiti yang berdaya saing
cekap dan lebih terarah

Tinjaukan
di padang perjuangan yang luas
jalan pengorbanan yang masih panjang
semoga kau akan jadi lebih gemilang
di antara yang terbilang

MELANGKAH KE ALAF BARU

Masa berlalu tahun berganti, Wilayah Pahang Tenggara terus membangun bersama perubahan masa. Sebagai agen pembangunan utama wilayah ini, DARA telah memainkan peranannya dengan penuh daya usaha dan tanggungjawab. Sebahagian besar asas pembangunan telah dilaksanakan. Segala pembangunan ini dengan sokongan pelbagai agen pembangunan yang lain telah berjaya membawa wilayah ini mengikut arus perdana pembangunan. Wilayah ini tidak lagi terpinggir dan terasing. Dengan ini sebahagian besar misi penubuhan DARA telah tercapai. Atas alasan itulah, di samping sebagai sebahagian langkah pengecilan saiz perkhidmatan awam, maka Kerajaan telah memutuskan untuk membubarkan DARA.

Walaubagaimanapun, oleh kerana adanya minat beberapa pihak untuk mengambilalih aset komersil DARA, maka Kerajaan telah memutuskan untuk membubarkan DARA melalui penswastaan aset komersil DARA. Sungguhpun negara telah dilanda masalah kemelesetan ekonomi yang membawa penutupan atau pengecilan operasi beberapa kilang dan industri dalam wilayah ini namun proses penswastaan DARA tetap diteruskan. Oleh kerana tarikh pembubaran ini adalah pada penghujung tahun terakhir abad ke 20 yang juga abad terakhir dalam alaf ini, maka pastinya pembukaan abad baru dan alaf baru akan memberi wajah baru kepada Wilayah Pahang Tenggara.

Kedatangan alaf baru akan melihat perubahan penggerak utama pembangunan wilayah ini berpindah dari Kerajaan kepada swasta dan Kerajaan akan menjadi pembantu melalui konsep Persyarikatan Malaysia.

Hasrat DARA untuk menjadikan Muadzam Shah sebagai sebuah bandar kecermerlangan pendidikan mendapat sokongan Kerajaan. Sebuah sekolah menengah dan sebuah politeknik akan dibina dalam masa yang terdekat ini. Sesungguhnya, semua pembangunan ini adalah sebagai salah satu langkah mengisi keperluan pembangunan manusia dari segi kerohanian dan kemahiran penduduk wilayah ini bagi menghadapi alaf baru yang lebih mencabar.

Sebagai langkah meningkatkan peranan swasta dalam pembangunan wilayah ini, beberapa kawasan industri baru telah dibuka tanpa mengabaikan keperluan penjagaan alam sekitar. Kawasan industri ini dirancang dan dibina dengan teliti supaya kesihatan dan keselesaan penduduk tidak tergugat. Dengan pembukaan ini dijangkakan aktiviti ekonomi utama penduduk wilayah ini akan berganjak beransur-ansur dari sektor pertanian kepada sektor pembuatan dan membuka lebih banyak peluang pekerjaan. Dengan pertambahan permintaan kepada pelbagai keperluan dan perkhidmatan seperti perumahan, perniagaan, persekolahan, rekreasi dan sebagainya. Dengan peralihan teraju penggerak pembangunan wilayah ini kepada pihak swasta pertambahan permintaan ini akan mendapat tindak balas yang lebih pantas.

Syarikat Teras DARA Konsortium Sdn. Bhd. (TDK) yang berjaya dianugerahkan projek penswastaan aset komersil DARA ini dalam rancangan perniagaannya akan memberi tumpuan kepada sektor pendidikan, pelancongan, hartanah dan perladangan. Rancangan ini adalah merupakan kesinambungan kepada aktiviti yang telah dirintis dan dilaksanakan oleh DARA. Kerajaan juga telah memasukkan syarat "Obligasi Sosial" kepada syarikat ini bagi menjamin keperluan sosial penduduk wilayah ini terus diberi perhatian. Disamping itu juga syarikat ini dikehendaki menjaga dan mendidik usahawan-usahawan kecil wilayah ini.

Oleh itu marilah MELANGKAH KE ALAF BARU dengan penuh yakin dan bersemangat dalam membangunkan Wilayah Pahang Tenggara di abad yang mendatang.

Majlis Menandatangani Perjanjian Penswastaan Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA) Disaksikan Oleh YB. Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa, Menteri Pembangunan Luar Bandar Di Kuala Lumpur Pada 15 Jun 1999

Upacara Pertukaran Dokumen Perjanjian Penswastaan Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA) Yang Disaksikan Oleh YB. Dato' Haji Annuar Bin Haji Musa, Menteri Pembangunan Luar Bandar

AHLI JAWATANKUASA PENERBITAN BUKU DARA DALAM SEJARAH

Pengerusi:
Y.Bhg. Tuan Haji Samsudin bin Othman

Ahli - Ahli:
Tuan Haji Mohd. Yunus bin Hj Hussain
Encik Yusoff bin Abd. Ghani @ Mat Derani
Encik Ismail bin Yahaya
Tuan Haji Ab. Ghani bin Mustaffa
Encik Mah Husin bin Deris
Tuan Haji Ahmad Nor Azmi bin Haji Mohd Sidin

Penyumbang-Penyumbang:
YBhg. Tuan Haji Samsudin bin Othman
Tuan Haji Mohd. Yunus bin Hj Hussain
Encik Mah Husin bin Deris
Encik Mohd Shafie bin Bidin
Encik Mohd. Anasir bin Ab Rahman
Puan Hajah Wan Habibah binti Wan Abdullah
Puan Hurriyyah binti Abdullah
Cik Zalina binti Mansor
Encik Ashaari bin Razi
Puan Nor Jama'tun binti Mohd. Sidek
Encik Zahari bin Abdul Rahim
Encik Ab. Latif bin Jaafar
Puan Hajah Rohana binti Md. Saman
Encik Ahmad bin Abdullah

Konsep dan Gambar:
Tuan Haji Ahmad Nor Azmi bin Haji Mohd Sidin

Pembantu-Pembantu:
Puan Fatimah binti Ahmad
Puan Khairiah binti Haji Mohd Muda
Puan Mahani binti Mat Rani
Puan Norazmah binti Ibrahim
Puan Norlida binti Samsudin

Urusetia:
Bahagian Pentadbiran dan Perjawatan

SEKALUNG BUDI
Pengerusi dan Jawatankuasa Penerbitan Buku DARA DALAM SEJARAH mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada semua pihak yang telah menjayakan penerbitan buku ini.

Diterbitkan oleh:

لمباک کماجوان فهڠ تڠکارا

LEMBAGA KEMAJUAN PAHANG TENGGARA (DARA)
Kementerian Pembangunan Luar Bandar
Wisma Sultan Ahmad Shah, 26700 Muadzam Shah,
Pahang Darul Makmur
Tel : 09-4522300 Fax : 09-4522110

Dicetak Oleh:
Malindo Printers Sdn. Bhd.
Lot 3 Jalan Ragum, Seksyen 15/17, 40000 Shah Alam,
Selangor Darul Ehsan
Tel: 03-5505066 Fax: 03-5504066, 5504157